

Kā Oskars ciemiņus uzņēma

Kuldīgas jātnieku sporta klubs *Montepals* aicina interesentus uz izjādēm. Ideja radusies pēc Pilsētas svētkiem, kuros klubs šādu iespēju piedāvājis.

Mazā Beāta zirga Oskara mugurā kopā ar jātnieku sporta kluba *Montepals* pārstāvi Zani Grīnbergu jūtas droši un labi.

Pirmā zirga Oskara mugurā kāpa četrgadīgā Beāta Ella Liepiņa un trenējās kopā ar kluba pārstāvi Zani Grīnbergu. Beātas mamma pastāstīja, ka meitai zirgi ļoti patīk – jau no divu gadu vecuma viņa izmanto iespējas vizināties visur, kur vien to piedāvā. Beātai patīkot lielie zirgi, mazie ne tik ļoti.

Z.Grīnberga stāsta, ka jau ceturto gadu Pilsētas svētkos klubs piedāvājis izjāt ar zirgiem.

„Tā kā interese bija liela un vecākiem daudz jautājumu, nolēmām šogad aicināt uz Vec-kuldīgu iepazīt zirgus un kluba piedāvājumu tuvāk, izstāstīt, kā tas ir – ar to zirdziņu darboties. Arī tik jauniem entuziastiem kā Beāta te varētu būt, ko darīt: samīļot, notīrīt, pajāt, pavingrot uz zirdziņa. Mums ir daudz un dažāda rakstura un temperamenta zirgu. Oskars jeb Osītis ir pats mierīgākais, pats paklausīgākais

mazais zirgs, ar ko gan pieaugušais, gan bērns varētu droši tikt galā.”

Par jātnieku sporta kluba *Montepals* piedāvājumu var uzzināt vietnē www.zirgikuldiga.lv: jāšanas stundas, izjāde apvidū, vizināšanās pajūgā pa mežu, Kuldīgu, arī svētkos un pasākumos.

Lailas Liepiņas teksts un foto

„Nevajag man neļķes vai rozes, labāk aizej uz bodi un nopērc trīs kārtīgas siļķes! No tām lielāks prieks un labums!” tā kaimiņienei par dzimšanas dienas dāvanu teikusi *Jēkaba* sētas šefpavāra Jāņa Arājuma mamma. Nu Jānis pats prot pagatavot gardus zivju ēdienus.

➔ 6. lpp.

Skrundā viesojies Taibejas misijas Latvijā vadītājs Endijs Čins, lai iepazītu novadu un veicinātu sadarbību ar Taivānas uzņēmējiem un organizācijām.

➔ 4. lpp.

KULDĪGAS IELU STĀSTI.

1905. gada iela – ar vēstures elpu un darbīgiem ļaudīm.

➔ 5. lpp.

Trešdien, 7. augustā:

- Kristīnas Balabkas dzīve Vācijā.
- Kuldīgas un Skrundas novada sporta spēlēs.
- Par transporta sistēmu Kuldīgā.
- Veselības lappusē – jaunas anestēzijas iekārtas.

Pelču zivaudzētava Usmas ezera resursus

papildinājusi ar 130 tūkstošiem zandartu mazuļu.

➔ 6.-7. lpp.

Vai skolas sākšanos jaunieši gaida, un vai to gaidīja viņu vecāki?

➔ 2. lpp.

Šķeldas piegādātāji Kuldīgas siltumtīkliem zināmi.

➔ 10. lpp.

REDZĒJUMS

Kad viens otru nesadzird

Inguna Spuleniece, tālr. 63350565, inguna.spuleniece@kurzemnieks.lv

Izrādās, Kuldīgas novada pagastu pārvaldniekiem ar *Kuldīgas komunālajiem pakalpojumiem* (KKP) ir tieši tādas pašas problēmas kā parastajiem iedzīvotājiem. Kaut vai par dzīvokļu saimniecību runājot – rēķini nāk neprecīzi, pienāk cilvēkiem, kuri pašvaldības dzīvokļos vai nu sen jau nedzīvo vai miruši, vai vispār nev ievākušies. Lai pārpratumu noskaidrotu, tiek sūtīts e-pasts, bet uz to bieži nav atbildes, un nākamajā mēnesī rēķins atkal klāt, tad tiek zvanīts uz biroja numuru, kas slavens ar to, ka *visi operatori šobrīd ir aizņemti...*

„Saprotu, kādēļ cilvēki zvina avīzei, īpaši, ja pirms tam pie daudzām durvīm klauvējuši bez panākumiem.”

Pārsteidzoši, ka brīdī, kad pagasta pārvaldnieki ar domes vadību un KKP pārstāvjiem apspriež, kā ieviest visā novadā vienotu pašvaldības dzīvokļu nodošanas un pieņemšanas aktu īrniekiem, nepieaicina nevienu no dzīvokļu komisijas. Tad varbūt nebūtu jābrīnās par elementārām lietām: kā īrniekus izvēlas, uz cik ilgu laiku un kā pagarina līgumus, kad un kāpēc tos lauž, kas būtu aktā iekļaujams, kas tajā jau no paredzētā ir pilnīgi lieks un neizpildāms. Bet tas taču ir tik būtiski visiem, jo no brīža, kad šāds akts parakstīts un

KKP nogādāts, līdz brīdim, kad īrnieks atslēgu atdevis, notiek īres maksas aprēķināšana. Dažkārt pagasta pārvalde jau noziņojusi, ka atslēgas atdotas, bet rēķini par īres maksu turpina pienākt pašvaldībai, uzkrājot īrniekam parādu pret viņa gribu. Jauki, ka visi kopā šobrīd grib izbēgt no kļūdām un atrast optimālāko sadarbības variantu, tomēr no malas izskatās, ka tik viegli tas nebūs – ar katru gadījumu katram ir sava pieredze, bet ne visiem ir skaidrība par visu procesu kopumā.

„Pirmā dzirdēšana!” tā saka pašvaldības policijā, kad *Kurzemnieks* zvina, lai pastāstītu par vandaļiem, kas pilsētā nopūš ar krāsu dažādus objektus. „Brīnos, ka *komunālie* mums neziņo pa taisno, tad mēs zinātu, kam vairāk pievērst uzmanību,” saka policijas inspektors. Es arī brīnos! Tāpat kā brīnos par daudziem lasītāju jautājumiem, kas tiek kārtoti ar avīzes starpniecību, kaut varētu atrisināt ar vienu zvanu uz attiecīgo iestādi. Daudzas lietas raitāk risinātos, ja starp iestādēm būtu sadarbība. Tad cilvēkam ar vienu un to pašu problēmu nebūtu jāstaigā no kabineta uz kabinetu, no vienas pašvaldības iestādes uz otru. Saprotu, kādēļ cilvēki izvēlas zvanīt avīzei, īpaši, ja pirms tam jau pie daudzām durvīm klauvējuši bez panākumiem, kaut vienas iestādes darbinieki varētu problēmu, pat ja tā neattiecas uz viņiem, nodot citai iestādei.

Nesaprotu, kāpēc tik grūti vienam otru sasniegt un sadzirdēt, ja viss notiek tikai labākas dzīves, veselāku nervu un sakārtotākas vides vārdā.

LASITĀJS JAUTĀ

Krāsotāju netrūkst

„Jau pirms Pilsētas svētkiem zvanīju pašvaldībai, lai pateiktu, ka 1905. gada parkā ar krāsu notriepa Līvijas Rezevska skulptūra, ko visi sauc par Anniņu. Svētki pagājuši, bet nekas nav mainījies,” dusmīga kāda *Kurzemnieka* lasītāja.

Vēl kundzi interesē, kādēļ strūklakā neatjauno ūdeni. Viņa uzsver, ka parkā notiek arī daudz citu nekārtību – tiek izlauzītas dobes, sēž dzērāji.

Kuldīgas komunālo pakalpojumu zaļumsaimniecības daļas vadītāja Dzintra Strazda teic, ka šobrīd Kuldīgā *krāsotāju* netrūkst. Arī parka tualetei logi un durvis ar krāsām nopūsti, *pārkrāsotas* tiek pārvietojamās tualetes citviet. Gan puķes zogot, gan izraujot un izmētājot. „Bet pēdējā laikā aizvien vairāk uzjautrinās, pūšot krāsu. Tad iznāk pirkt dažādus līdzekļus, lai to notīrītu. Par pieminekli pat iedomāties nevaru, ar kādu līdzekli krāsu dabūt nost, lai

nesabojātu. Mēs vienmēr tīrām, bet ir jācinās arī ar vandaļiem,” uzsver Dz.Strazda.

Par strūklakas atjaunošanu viņa atzīst, ka tas ir ļoti dārgi. Turklāt tad, kad tajā bija ūdens, arī tur notikušas briesmu lietas. Tuvākie kaimiņi stāstījuši, ka jaunieši grūž viens otru strūklakā, esot pat nācies saukt ātro palīdzību. Dz.Strazda pieredzējusi, ka tikko iztīrītā ūdenī kādam labpatīk ieliet pudeli šampūna – viss ūdens putās, atkal jātērē nauda, lai to mainītu.

Kuldīgas novada pašvaldības policijas vecākais inspektors Dzintars Pakalns teic, ka patruļa gar parku nobrauc piecas līdz septiņas reizes dienā un vismaz trīs reizes naktī. Pret parku pārvērsta arī novērošanas kamera, bet visu tā netver. Viņš mudina par līdzīgiem gadījumiem pēc iespējas ātrāk informēt pašvaldības policiju. „Lai arī visur kameras izlikt nevar, agri vai vēl šādi

Līvijas Rezevska veidotā skulptūra 1905. gada parkā notriepa ar krāsu. *Kuldīgas komunālo pakalpojumu* ļaudim jāmeklē, ar kādu šķīdinātāju to noņemt.

krāsotāji tiek noķerti. Turklāt tās ir administratīvi sodāmas darbības,” brīdina vecākais inspektors.

**Inguna Spuleniece
Jēkaba Aleksandra
Krūmiņa foto**

Laipas un tiltiņu atjaunos

„Pilsētas dārzā koka laipas pie strūklakas nemaz neizskatās labi,” stāsta lasītāja no Kuldīgas. „Dēļi ielauzti, daļa no takas slēgta. Kad plānots salabot?”

„Pašvaldība noslēgusi līgumu par dokumentācijas izstrādi, lai atjaunotu koka laipas un tiltiņu Pilsētas dārzā un laipas pie *Kūravas*,” skaidro *Kuldīgas komunālo pakalpojumu* sabiedrisko attiecību vadītāja Anita Zvingule. „Tiklīdz dokumenti būs gatavi, tiks sākti būvdarbu iepirkumu procedūra.” Darbu plānots paveikt šogad. Būvinspektori izlēmuši pašlaik tiltiņu slēgt.

**Rūta Mediņa
Adrianas Mucenekas foto**

Slēgts tiltiņš un neliels dēļu taciņas posms.

AKTUĀLAIS JAUTĀJUMS

Vai gaidāt/gaidījāt jauno mācību gadu? Kā skolai gatavojaties/gatavojāties?

Marita Makarova, liepājniece: – Manā laikā bija vienkāršāk – viss ritēja pašplūsmā. Neatceros, ka es uz to laiku būtu *saspringusi*. Bija vairāk skumjas, ka vasara beigusies. Meitai, kad viņa vēl mācījās, pirmie gadi iznāca Maskavā, jo mēs tur kādu laiku dzīvojām. Kas par svētkiem bija skolas sākums! Svētku pusdienas un kleitas. Pēc tam pārcēlāmies uz Latviju, un viss kļuva tā drūmāk.

Nellija Gunne, skolniece: – Ļoti gaidu, tāpēc ka mācīšos citur – tehnikumā. Būs kaut kas jauns – kursabiedri un vide. Pirms tam mācījos 2. vidusskolā, beidzu 9. klasi. Pagaidām negatavojos, arī netaisos. Skolas preces domāju iegādāties septembrī, kad zināšu, ko vajag.

Agate Stucere, skolniece: – Gaidu, jo ar klasesbiedriem ir jautri. Mācīšos 9. klasē Kuldīgas Centra vidusskolā. Vasaras beigās parasti iegādājos drēbes, rakstāmpiederumus, dažreiz jaunu somu. Visvairāk gaidu jautros brīžus stundās, kad kāds izsper pa jokam. Bet reizē tikšanos ar klasesbiedriem arī negaidu, jo ir tādi, kuri kaitina.

Jana Gundega Doniņa, studente: – Mācos Jelgavā par mērniecei. Mācību gadu gaidu ar prieku, jo varēšu atkal kursabiedrus satikt, aiziet uz ballītēm, pamācīties. Es vasarā strādāju, lai skolas laikam sapelnītu nedaudz naudiņas.

Oliveris Raits, skolnieks no Liepājas: – Jā, gaidu, bet ne mācību dēļ – vairāk tādēļ, lai satiktu klasesbiedrus. Mācīšos 9. klasē. Kādas pāris dienas pirms skolas iegādāšos drēbes, klades un burtņīcas, tagad vēl izbaudu vasaru.

Andris Rinmanis, nodarbināts pensionārs: – Es vidusskolas laikos svinēju, kamēr pēdējās dienās vēl varēju. Man ir bērni un mazbērni. Atceros, viens no bērniem mūzikas skolā spēlēja trombonu. Martā satieku Rozīti (direktori – red.), viņa prasa, kāpēc bērns neiet mūzikas skolā. Kā – neiet? Izrādās, katru reizi ar draugiem spēlējis kārtis. Bet visi man beiguši augstskolu, un nevienu neesmu kontrolējis.

Elīna Elza Kļava, Jēkaba Aleksandra Krūmiņa foto

FOTOKOMENTĀRS

„Kuldīga ir skaista, bet garas pastaigas nogurdina. Saimniec, atpūtināsim ķepas!”

Jēkaba Aleksandra Krūmiņa teksts un foto

Gribētu straujāku remonta tempu

Kuldīdnieki seko līdzi Jelgavas ielas pārbūvei, interesējoties, vai celtnieki iekļaujas termiņā.

Uzņēmuma SC Kuldīga vadītājs Jānis Jansons atzīst: visiem, arī pašiem, gribētos, lai temps būtu straujāks, tomēr, viņaprāt, termiņā iekļauties izdosies, kaut šādas tādas neparedzamas ķibeles gadās.

„Šis ir vērienīgs objekts ar divu sezonu termiņu. Gadās projekta izmaiņas, jāmeklē jauni risinājumi,” skaidro J.Jansons. Viņš priecājas par iedzīvotāju sapratni: „Saprotam, ka pa ielu jāiet gan māmiņām ar ratiņiem, gan veciem cilvēkiem. Cenšamies strādāt tā, lai visi varētu sadzīvot.”

Pirmajā posmā iecerēts komunikācijas ierīkot tajos posmos, kuros nofrezēts asfalts, nopakaļus klājoj bruģi. Šonedēļ bruģis tiks likts no Ganību ielas veikala Labais pusē.

Nācies padarboties pie bijušās

fabrikas Vulkāns kluču transportiera: sautētava atradās Ventas pusē, bet kluči zem ielas sūtiņi uz ceļiem. „Uz tāda ielu būvēt nevar – sākumā transportieris jādemontē. Tas gājis arī zem vienas jau nojauktās ēkas. Tur atvērusies šahta, no kuras nāk ūdens. Transportiera demontāža projektā bija paredzēta, bet atsegums – ne,” tā J.Jansons.

Pēc divām nedēļām ielā ielānāts, ka posms no transportiera uz ugunsdzēsēju depo pusi tiks atvērts ūdensvada, kanalizācijas un lietussūdens kanalizācijas ierīkošanai. Komunikāciju pievadi tiek pievilkti pie visām mājām. Problēmas radot tas, ka vecajām mājām nav zināms, kur izvadi īsti atrodas. „Kad atrodam, būvprojekta autoram jautājam, kā labāk darīt, pie kuras akas pieslēgties.

Pagājušajā nedēļā celtnieki Jelgavas ielā strādāja pie kluču transportiera šahtas, kas savulaik savienoja fabrikas Vulkāns ceļus abās brauktuves pusēs.

Vairākās privātmājās pie veikala Labais esam pievadus pievilkuši līdz robežai, un savā teritorijā par pieslēgumu izbūvi viņi maksā paši.”

Tos, kurus uztrauc tas, ka Jelga-

vas iela būs ļoti šaura, J.Jansons mierina: „Platās ietves paredzētas projektā. Domāju, ka iela nebūs šaura. Tā tāda izskatās šobrīd, jo ir bedrē. Kad uzliksim bruģi un iela būs īstajā augstumā, izskatī-

sies citādi. Tā atbilst projektēšanas nosacījumiem. Domāju, ka viss būs kārtībā. Jābūt!”

Inguna Spulniece
Antras Grīnbergas foto

Grafiti 1905. gada parkā

Ar uzrakstu Turpini būt, Kuldīga! Daudz laimes!, ar degunradzi un kūku 1905. gada parkā parādījis interesants plakāts.

Renāra Caunes radīto grafiti Kuldīgas 1905. gada parkā varēsot apskatīt līdz septembrim.

Tuvāk pieejot, izrādās, ka tas nav plakāts, bet grafiti siena. „To Pilsētas svētkos uzgleznojis mākslinieks Renārs Caune,” atklāj bērnu un jauniešu centra speciālists Toms Girvaitis. Direktore Inese Astaševska piebilst: „Renārs dzīvo Rīgā, bet esot no vietējiem ļaudīm. Svētkos siena tapa apmēram piecas stundas.” Vēl kādu laiku grafiti varēsot apskatīt, bet

septembrī sienu plānots noņemt. Bet tiek domāts, kur to pēc tam nolikt, lai to varētu apskatīt citi interesenti.

„Degunradzi zīmēju, jo man bija tāda skice un biju izdomājis, ka vēlos to uzzīmēt,” skaidro mākslinieks R.Caune, kurš kādu brīdi dzīvojis Kuldīgā. Gleznošana esot Renāra sirdslieta. „Jau no bērna kājas esmu to vien darījis kā zīmējis, esmu

ticis tik tālu, ka laika gaitā esmu izkopis zīmēšanu līdz šāda veida mākslinieciskai izpausmei.”

Zīmēšana ir gan Renāra hobijs, gan neliels pelnīšanas veids. Viņš veidojot darbus grafiti tehnikā ar krāsas aerosoliem. Zīmēts ir dažādās Latvijas vietās: Jelgavā, Jūrmalā, Engurē u.c.

Rūta Mediņa
Adrianas Mucenekas foto

Kā svinēs Baltijas ceļa 30. jubileju

23. augustā apritēs 30 gadi, kopš aptuveni divi miljoni Latvijas, Lietuvas un Igaunijas iedzīvotāju sadāvās rokās, veidojot cilvēku ķēdi, kas savienoja Baltijas valstu galvaspilsētas – Tallinu, Rīgu un Viļņu.

Vienojoties Baltijas ceļā, baltieši visai pasaulei toreiz atgādināja, ka 1939. gadā Maskavā parakstītais Molotova-Ribentropa pakts ar tā slepenajiem protokoliem ir sadalījis Eiropu, lemjot trīs neatkarīgas Baltijas valstis Padomju Savienības okupācijai.

Latvijā būs plaša kultūras, vēsturisko notikumu atceres, izklaides un sporta pasākumu programma ar vairāk nekā 60 sarīkojumiem. Kulminācija gaidāma no 22. līdz 24. augustam – Baltijas ceļš tiks izbūvēts īpašā velobraucienā un ar senajiem spēkratiem, daudzviet skanēs Atmosfēras laika un mūsdienu latviešu, arī igauņu un lietuviešu mūzika, varēs skatīties Baltijas valstīs tapušas filmas, izstādes un iesaistīties akcijās, informē Latvijas valsts simtgades biroja vadītāja Linda Pastare. 22. augustā Latvijas Nacionālajā bibliotēkā notiks starptautiska konference Baltijas ceļš. Turpinājums. 23. augustā 19.00 – brīdī, kad notika rokās sadošanās 1989. gadā – būs svinīgs un muzikāls notikums pie Brīvības pieminekļa kopā ar Valsts prezidentu Egilu

Levitu un Latvijas Tautas frontes pirmo priekšsēdi Daini Īvānu.

23. augusta vakarā 22.00 Lucavsalā visi aicināti uz metāloperas Kurbads. Kēves dēls bezmaksas izrādi. Režisores Ingas Tropas veidotajā uzvedumā piedalīsies folkmetāla grupa Skyforger un laikmetīgās dejas dejojāji. Pirms metāloperas uz skatuves kāps Igaunijas grupa Riffaricca un Lietuvas grupa Lietis Band.

Ārpus Rīgas plaša Baltijas ceļa trīsdesmitgades programma plānota gan pie Latvijas robežas ar Igauniju un Lietuvu, gan arī pilsētās, kuras pirms trīsdesmit gadiem caurvija cilvēku ķēde.

Gatavojoties Baltijas ceļa gadadienai, ikviens aicināts pārskatīt ģimenes, radu un draugu fotogrāfijas par piedalīšanos Baltijas ceļā un kopā ar savu stāstu pievienot tās Latvijas muzeju kopizstādes Latvijas gadsimts projektam Gadsimta albums.

Baltijas ceļa gadadiena tiks svinēta arī daudzviet pasaulē, piemēram, ar cilvēku ķēdes veidošanu pie Kapitolijs Vašingtonā (ASV), konferencēm Parīzē (Francijā), Dublinā (Īrijā), Londonā (Apvienotajā Karalistē) un Otavā (Kanādā), filmu seansiem un izstādēm Polijā, Vācijā, Grieķijā, Moldovā un citviet.

Svētku programma: www.lv100.lv/batliljasceļš30.

MEDIĶI ZIŅO

Informē Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta Kurzemes reģionālā centra statistiķe Baiba Būvmeistere.

No 26. jūlija līdz 2. augustam Kuldīgas, Skrundas un Alsungas novadā mediķi bijuši uz 74 izsaukumiem. 40 cilvēki aizvesti uz slimnīcu, no tiem četri bērni. Viens pacients cietis krimināltraumā, divi – transporta līdzekļu sadursmē. Bijušas 12 sadzīves traumas. Tādā cietis arī viens bērns, kas nogādāts slimnīcā.

Vāja atsaucība

Iespēju izteikt savu viedokli par Skrundas novada pievienošanu citam citam izmantojuši tikai 265 iedzīvotāji jeb 6,4%.

Aptauja noritēja vienu nedēļu. Viedokli varēja izteikt novada domē, Raņķu, Rudbāržu, Nīkrāces pagasta pārvaldēs un bibliotēkās (arī Skrundas pagasta Antuļos).

Pašlaik Skrundas novadā deklarēties 4971 iedzīvotājs, no tiem pilngadīgi un balsstiesīgi ir 4123. Jautāti par Skrundas novada saglabāšanu, no 265 aptaujas dalībniekiem pozitīvi atbildējuši 230 (87%), noraidoši – 25 (9,4%), bet desmit iedzīvotāji izteikuši citu viedokli.

Daina Täfelberga

Nosaukumu maina mēnesi agrāk

Pelču speciālā internātpamatskola-attīstības centrs jau no 1. augusta saucas Viduskurzemes pamatskola-attīstības centrs.

Februārī Kuldīgas novada dome lēma skolas nosaukumu mainīt 1. septembrī, bet saņemti Izglītības un zinātnes ministrijas iebildumi. Tā vērsusi pašvaldības uzmanību uz to, ka Izglītības likuma pārejas noteikumi nosaka: termins internātskola no likuma izslēgts kopš 1. augusta. Internātskolas vairs nepastāv kā atsevišķs izglītības iestāžu tips, taču būs iestādes ar internātu. Arī Pelčos.

Inguna Spulniece

Taipejas viesi apskata Skrundas novadu

Trešdien Skrundā viesojās Taipejas misijas Latvijā vadītājs Endijs Čins (Andy Chin) nolūkā iepazīt novadu, lai veicinātu sadarbību ar Taivānas uzņēmējiem un organizācijām, pastāstīja pašvaldības sabiedrisko attiecību speciāliste Iveta Rozenfelde.

Raņķu pagasta pārvaldes vadītājs Ritvars Stepanovs Taipejas misijas vadītājam Endijam Činam un asistentei Annai Daudziņai izrāda militāro poligonu Mežaine.

A.Čins šo amatu ieņem kopš pērnā jūlija, taču jau iepriekš Taipejas misiju Latvijā ir pārstāvējis ilgus gadus. Viņš atzina, ka sadarbību vislabāk var veicināt, apmeklējot valsti, tiekoties ar uzņēmējiem, lauksaimniekiem, amatpersonām un iespējas pārrunājot klātienē. Lai gan pēc platības Taivāna ir uz pusi mazāka par Latviju, iedzīvotāju skaits ziņā – milzīga (23 miljoni), un sadarbība pat ar maziem novadiem varētu būt gan sociālajā jomā, gan izglītībā, gan lauksaimniecībā. Sarunās ar novada domes priekšsēdi Loretu Robežnieci un pašvaldības speciā-

listiem misijas vadītājs izteica cerību, ka Skrunda nākotnē varētu būt pozitīvs piemērs abu pušu draudzībai. Viņš noteikti vēlētos jau tagad nodot ziņu Taivānas uzņēmējiem par to, ko Latvija var piedāvāt attiecībā uz mežiem un cilvēku potenciālu. Daudz tika runāts par izglītību, piemēram, skolēnu apmaiņas programmām. A.Čins aicināja skrundeniekus piedalīties Taivānas organizētajā pasaules bērnu zīmēšanas konkursā, kurā Latvija bijusi viena no aktīvākajām un saņēmusi godalgas. Ar interesi misijas vadītājs un viņa asistente Anna Daudziņa apskatīja pilsētu un

novadu: uzņēmējdarbības laukumu Kalna ielā, sociālo dienestu, biedrības *Skrundas klēte* veikaliņu, jauniešu centru, kultūras namu, bērnu un pilsētas bibliotēku, Rudbāržu muižu un internātskolas ēkas, Nīkrāces pamatskolu un saieta namu. Vīzītes beigās viesi devās uz militāro poligonu *Mežaine*.

Skrundas draudzība ar Taipeju ilgst gandrīz desmit gadu. Iepriekš bijusi sadarbība sociālajā jomā, misija daudz palīdzējusi slimiem bērniem.

Daina Tāfelberga
Ivetas Rozenfeldes arhīva foto

Balva par sasniegumiem valstī

Pirmo reizi Kuldīgas novada pašvaldība ar naudas balvu sportistiem un treneriem pateiksies par panākumiem Latvijas jaunatnes olimpiādē.

Tā no 5. līdz 7. jūlijam notika Jelgavā. Sporta skola apbalvošanai ieteica piecus jauniešus un trīs viņu trenerus, summu pielīdzinot tai, kādu jaunieši saņem par godalgotām vietām mācību priekšmetu olimpiādēs.

Deputāti lēma ar 50 eiro apbalvot galda tenisisti Viktoriju Poriņu un treneri Leonīdu Temjaševu, vieglatlētu Robertu Sorokinu un treneri Aiju Lancmani. Arī vieglatlētikas treneres Ilzes Stukules audzēkņiem Kristīnei Grīnbergai un Emīlam Līdakam pa 50 eiro, bet Kristai Braslai – 75. I. Stukulei par trīs audzēkņu panākumiem – 175 eiro.

Inguna Spuleniece

Nauda sacensībām ārzemēs

Ar Kuldīgas novada domes lēmumu atbalstu dalībai starptautiskās sacensībās saņēms vieglatlēti Kristaps Bērziņš un Ludmila Joce.

K. Bērziņš no Eiropas Kalnu skriešanas čempionāta Šveicē jau atgriezies jūlija sākumā. Latvijas Vieglatlētikas savienība lūdza viņam piešķirt 243 eiro, lai kompensētu ceļu un dalības maksu. Savukārt L. Jocei starts Eiropas Vieglatlētikas veterānu čempionātā Itālijā, Venēcijā, vēl priekšā – no 5. līdz 19. septembrim. L. Joce lūdza 425 eiro. Pašvaldība abiem piešķir 150 eiro. Jau finanšu komitejā deputāts un sporta skolas direktors Agris Kimbors atzina, ka tik daudz naudas, lai palīdzētu ar visu vajadzīgo summu, budžetā nav, jo līdz gada beigām iespējami arī citi lūgumi.

Inguna Spuleniece

Nākamgad jābūt dūmu detektoriem

1. janvārī stāsies spēkā nozīmīgas Ugunsdrošības noteikumu prasības – visos mājokļos (gan privātmājās, gan dzīvokļos) jābūt autonomiem ugunsgrēka detektoriem, kas reaģē uz dūmiem, bet privātmājās arī ugunsdzēsības aparātam.

Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta (VUGD) priekšnieks ģenerālis Oskars Āboliņš: „Ugunsdrošība ir ļoti būtiska, jo ikvienu var piemeklēt ugunsne-laime, kad īsā laikā tiek zaudēta ne tikai visa iedzīve, bet nereti arī dzīvība. Pāris desmitu eiro ieguldījums var izglābt daudzas dzīvības! Aicinu negaidīt nākamā gada sākumu, bet jau šodien savā mājoklī ierīkot dūmu detektoru un iegādāties ugunsdzēsības aparātu.”

LETEIKUMI KLŪS PAR PRASĪBĀM

VUGD statistika liecina: kad ugunsgrēkos gājuši bojā vai cietuši cilvēki, dūmu detektora lielākoties nav bijis. Dienests aicina neatlikt rūpes par savu un citu drošību, būt līdzatbildīgiem, jo katra paša spēkos ir, piemēram, ierīkot dūmu detektoru, kas ar spalgu skaņas signālu vēstīs par sadūmojumu un ļaus bīstamās

telpas atstāt laikus, saudzējot veselību vai pat dzīvību. Arvalstu pieredze liecina, ka dūmu detektori ugunsgrēkos bojāgājušo skaitu samazina līdz pat 75%. Viena no valstīm, kur šāda prasība savu efektivitāti ir pierādījusi un ievērojami mazinājusi bojāgājušo skaitu, ir Igaunija.

VAJADZĒS KATRĀ MĀJOKLĪ

Autonoms detektors, kas reaģē uz dūmiem, ir neliela ierīce, kas pati konstatē telpā ugunsgrēka faktorus (dūmu koncentrāciju, siltumu) un ar 80 decibelu skaņas signālu aptuveni pusstundu nepārtraukti brīdina iemītniekus. Detektors nopērkams dažādās tirdzniecības vietās. Uz korpusa jābūt CE marķējumam (ražotāja apliecinājumam – red.) un informācijai par atbilstību Eiropas standartam EN 14604. Detektoru ierīkot ir diezgan vienkārši – to piestiprina pie griestiem ar komplektā pievienotajām skrūvēm

vai abpusējo līmlenti.

Dzīvokļos jāierīko vismaz viens detektors, bet privātmājā – katrā ēkas stāvā. Tam jābūt pie griestiem tajās telpās, kurās pārsvarā guļ vai uzturas iemītnieki. Autonomie ugunsgrēka detektori darbojas ar bateriju, tādēļ vajadzēs laikus to nomainīt, un arī par to atgādinās pati ierīce, raidot īsus skaņas signālus, kā arī ik pa laikam ar kontroles pogu varēs pārbaudīt detektora darbību.

PRIVĀTMĀJĀS – ARĪ APARĀTS

Ugunsdzēsības aparāts privātmājā lieti noderēs neliela ugunsgrēka dzēšanai aizdegšanās sākumā. Jāatceras, ka to drīkst izmantot tikai tad, ja dzēšana nedrīkst draudēt veselībai un dzīvībai. Ja notikusi ugunsne-laime, izvērtējiet situāciju un neapdraudiet sevi, bet nekavējoties zvaniet uz vienoto ārkārtas palīdzības izsaukumu numuru 112 un izsaucaiet ugunsdzēsējus glābējus!

Iegādājoties aparātu, uzmanība jāpievērš tam, lai uz korpusa būtu iestrādāts (iespiests) individuālais vai partijas numurs un CE atbilstības marķējums. Savukārt dzēsīspējai jābūt vismaz 21A 113B (skaitlis nozīmē, cik lielu ugunsgrēku var nodzēst, burts – ugunsgrēka klasi: A – kad deg cieti, organiskas izcelsmes materiāli, B – kad deg šķidrums, kustoši cieti priekšmeti).

Uzturot ugunsdzēsības aparātu, mājas saimniekam tas būs jāapskata vizuāli (vai nav bojāts un ir atbilstošs spiediena rādījums), bet tehniskā apkope sertificētos apkopes punktos vajadzīga saskaņā ar ražotāja noteikto termiņu, bet, ja termiņš nav noteikts, tad reizi piecos gados.

KĀ VUGD KONTROLĒS

VUGD neplāno pārbaudīt katru mājokli. Prioritāri pārbaudes būs tajos mājokļos, par kuriem tiks saņemti iesniegumi vai sūdzības

vai kuros būs notikuši ugunsgrēki. Iespēju robežās dzīvojamais sektors tiks apskatīts un tiks pārbaudīti ne vien dūmu detektori, bet arī pārējo ugunsdrošības prasību ievērošana mājokļos un koplietošanas telpās. Dzīvojamā sektora pārbaudes nebūs nekāds jauns – katru gadu tādas jau notiek un būs arī turpmāk.

KĀDS SODS PAR PRASĪBU NEPILDĪŠANU

Administratīvo pārkāpumu kodeksa 179. pants nosaka, ka „par ugunsdrošības prasību pārkāpšanu uzliek naudas sodu fiziskajām personām no 30 līdz 280 eiro, juridiskajām personām – no 280 līdz 1400 eiro”. Salīdzinājumam – viens dūmu detektors maksā no pieciem līdz desmit eiro.

Inta Palkavniece,
VUGD prevencijas un sabiedrības informēšanas nodaļas speciāliste

1905. gada iela.

Ar vēstures elpu un darbīgiem ļaudīm

Savulaik 1905. gada revolūcijas vārdā nosauktā iela dēvēta par Ventspils ielu. Pirms kara šeit bijis darbīgs ebreju kvartāls, tostarp sinagoga, kurā tagad atrodas Kuldīgas bibliotēka, bet padomju gados – kinoteātris. Tur, kur mūsdienās pārveidi gaida 1905. gada parks, miera laikos bijusi dzīvojamā apbūve. To līdzī paņēmis Otrais pasaules karš.

Arī pašlaik iela ir darbīga. Tās sākumā pie Liepājas ielas ir daudz veikaliņu, jaunieši te traucas uz bērnu un jauniešu centru, bet pieaugušie – uz darbu Kurzemnieka redakcijā un uzņēmumā Māras druka.

Inguna Spuleniece, Jēkaba Aleksandra Krūmiņa foto

„Ja vēl te esam, tad viss labi”

Tā saka uzņēmēja Vēsma Vīcupa. Viņai pašā ielas galā pieder veikali Pūks un Veļas bodīte.

Bērnu preču veikalu Pūks un Veļas bodīte saimniece Vēsma Vīcupa: „Esmu pārliecināta, ka veikali tiek iekārtoti pēc īpašnieku gīmja un līdzības.”

Pūks ir veterāns – tas šeit durvis ver jau kopš 2003. gada, bet pirms tam kopš 1995. gada dzīvojis Liepājas ielā 9.

Pagājušā gadsimta sākumā celtā koka māja atrodas Liepājas un 1905. gada ielas krustojumā. Vēsmai pieder puse. „Tagad tur cilvēki nedzīvo – tajā ir mūsu veikals un Malvīne. Senos laikos bija sadzīves pakalpojumu kombināta adītava. Klasesbiedrs Igo Kūlainis rādīja, kur viņa mamma strādājusi. Pēc tam darbojās kanceleja, vēlāk – veikals bērniem,” Vēsma stāsta, ko zina.

Par biznesu viņa atbild, ka izdzīvot var, arī tāpēc, ka telpas savas. „Kaut gan – grūti teikt. Kad ēku iegādājāmies, te bija drupas. Tas, kas būtu samaksāts īrē, tiek ieguldīts grīdās, sienās, griestos, interjerā... Ārpusi remontējam ar 50% pašvaldības atbalstu. Ja iespēja ir, jāizmanto. Turklāt ēka ir arhitektūras piemineklis. Tagad lielums it kā apdarīts. Kaut kad jāķeras klāt otrajam stāvam. Sākotnēji bija doma par apartamentiem, bet šķiet, ka Kuldīgā to jau pietiek. Varbūt būs kādreiz bērniem, kur palikt,” Vēsma prāto.

Kuldīgā veikali bieži maina vietu. V. Vīcupa smejas: „Man tāda iespēja nav dota, jo abi Pūki ir pašu telpās. Tikai Veļas bodīte atrodas īrētās. Nemaz nesānā aizrotēt citur. Sava vide jākopj – tu to veido tādu, kādu pats gribi redzēt.”

Vecpilsētā strādāt patīkot. Vai dzīvot arī labi, īsti nezina. Vasarā vietējie pircēji pazūdot, vairāk ienākot iebraucēji. „Sortiments jātur diezgan plašs. Mums nav Rīgas lielveikals, kur var izkarināt viena veida kreklus un dienā desmit nopirkt. Vienam vajag sprādzīti, vienam rotaļu mocīti, vēl kādam kleitu vai cepurīti. Jāieliek tik, cik var ielikt. Es oponentu atziņai, ka ārzemēs bērnu preces ir lētākas. Svarīga arī kvalitāte un kategorijas. Var pirkt žiguli un mercedesu – cenas nekad nevarēs salīdzināt. Mūsu klienti secina, ka kreklīšs, kas šeit pirkt pavasārī, rudenī ir tādā pašā krāsā un kondīcijā. Bet tie par diviem eiro pēc mazgāšanas tādi nebūs. Mēs latīņu ceļam ar nedaudz augstāku kvalitāti un cenu. Jā, dzimstība samazinās, bet tā notiek visus gadus, kamēr strādāju. Katra gada beigās nopriecējamies, ka esam un varam dzīvot tālāk.”

SIA V.V. Vinnijs trīs veikalos strādājot sešas darbinieces. „Meitenes, pirmkārt, nemainās, bet, otrkārt, reti kura grib strādāt pilnu slodzi. Viņas izvēlas pa trim četrām dienām nedēļā. Pēc darba stundām varētu iztikt arī ar trim darbiniecēm, bet mums tā iegājies. Ir meitenes, kurām mazi bērni, jākopj savas mājas, dārzi. Tādēļ visu veidojam pēc darbinieku vēlmēm: kam vajadzīga pilna nedēļa, tam arī ir; kas nevēlas, strādā tik dienu nedēļā, cik jūt vajadzību.”

Dažādām vajadzībām

1905. gada ielā 5 darbojas apdrošināšanas kompānija, strādā adītāja un 13 gadus atrodas Ingas Gustsones lietoto preču veikals.

„Nav nekādas vainas,” Inga smaida kā vienmēr. „Brīžiem ir labāk, brīžiem sliktāk – var iztikt. Esam pateicīgi saimniekam Ilmāram Rutkovskim, ka īre netiek mainīta no nolīgšanas brīža.” Par ēkas vēsturi viņa nemāk stāstīt – tas jāprasa 80 gadus vecajai Benitas tantei, kurai dzīvoklis aiz veikala sienas. Viņa arī kopj košās puķudobes pagalmā.

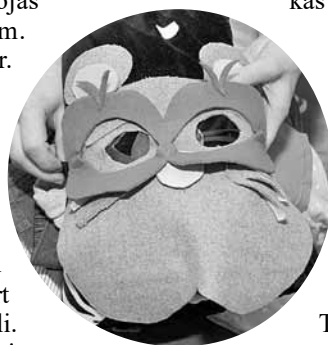
„Savā biznesā esmu pateicīga par to, kā ir. Tuvojas rudens, pircēji gatavojas skolai, meklē vairāk bērniem. Lielos izmērus izpērk vienmēr. Kad sezona mainās, ir lielāks pieplūdums. Uznāca liels karstums – šorti, šorti, šorti, kleitiņas no lina,” uzskaita I. Gustsone.

Te nemainīgi ir preces no Zviedrijas, kas vestas no veikalu Skandināvs bāzes Talsos. „Apkārt ir vēl citi lietoto apģērbu veikali. Alvīnē vairāk no Anglijas. Pircējs ieskrien vienā, ieskrien otrā, kaut ko sakomplektē. Meklē bērniem. Tie aug tik ātri! Tādēļ vien jāmeklē kas lētāks. Piedāvāju arī rāvējslēdzus, pogas ir pilns stends. Ja ārā metāmām drēbēm smukas podziņas, izgriežu. Kuldīgā daudzas meitenes šuj, nāk piemeklēt pēc krāsām vajadzīgo. Pie manis meklē arī drēbes un gatavas maskas dzimšanas

Inga Gustsone savā lietoto preču veikaliņā saimnieko jau 13 gadus.

dienām, citām ballītēm, karnevāliem. Uz Jauno gadu pati dažas maskas uzšuvu. Ir, protams, drēbes, kas uzkrājas. Tās šķiroju maisos. Visu, kas mitrumu uzsūc, izpērk autoservisi. Pārējo kādam izdalām,” stāsta Inga.

„Ziemā, kad nebija, ko darīt, uzšuvu dažas maskas. Viena, no mēteļa tapusi, vēl aizkavējusies,” rāda Inga Gustsone.

Vietu viņa sauc par labu – garām skrienot, ienāk gan vietējie, gan iebraucēji: „Nepiekrītu, ka cilvēki staigā tikai pa Liepājas ielu. Lietoto apģērbu veikaliem pat labi būt kaut kur maliņā – uz galvenās ielas dažs labs kautrētos ienākt. Tikko bija ģimenīte no Krievijas ar maziem bērniem. Stāstīja, ka saudzējot vidi, tādēļ iegādājas lietotas drēbes, nelieto polietilēna maisiņus. Dzirdēju, ka arī bērnus tā audzina. Mazais kaut ko pukstēja, bet mamma pateica, ka jādzīvo videi draudzīgi. Nopirka meitenei cepurīti, priecējās, ka atraduši stilīgu džemperīti. Jauki skatīties uz tādiem cilvēkiem.”

Māja nekad nav gatava

1905. gada ielā 5 cilvēki gan dzīvo, gan strādā. Mājas īpašnieks Ilmārs Rutkovskis atzīst, ka visu laiku kaut kas jāpielabo, lai visiem labi.

Sarkanā ķieģeļu nama saimnieks, uzņēmējs Ilmārs Rutkovskis teic, ka savulaik adresē bijis tas pats piektais numurs, tikai Ventspils ielā, un zīme esot saglabājusies.

„Te bija iebraucamā sēta: lieli vārti, augsts žogs. Ja rocība ļaus, varētu atjaunot, bet no sākuma jāsakārto pārējais.” Sētas mājai ar šķūni un saimniecības ēku tikko atjaunots jumts, jāiegulda vēl citā remontā. Vecpilsētas noteikumi esot strikti, bet jāievēro: „Ja noteikumi ievēroti, pašvaldība palīdz ar naudu. Tas ir patīkami. Metāla jumtu uzlik, protams, ir daudz lētāk un ātrāk nekā atjaunot šai mājai vecpilsētā obligātos dakstiņus.”

(Turpmāk vēl.)

Lappuse tapusi ar Kuldīgas novada pašvaldības līdzfinansējumu.

CETURTDIENA – joprojām zivju diena?

„Latvijā zivis ēd, kaut varētu vēl daudz vairāk,” teic Kuldīgas viesnīcas *Jēkaba sēta* restorāna šefpavārs Jānis Arājums.

SILĶES PUĶU VIETĀ

Jāņa ģimenē zivju ēdieni esot cieņā. Viņa mamma nāk no Liepājas puses. Kā jau jūras un zvejnieku pil-sētā, tur bijušas zivju bodes. Kad kaimiņiene jautāju-si, ko uzdāvināt dzimšanas dienā, mamma nosmējusi: „Nevajag man nelķes vai rozēs, labāk aizej uz bodi un nopērc trīs kārtīgas silķes! No tām lielāks prieks un la-bums.”

SIEVASMĀTE PIE ŪDEŅIEM VIEN

Jānis pats audzis Skrundā pie Ventas, kur joprojām zivju netrūkst. Pagājuši vairāk nekā 20 gadi, kopš pārcēlies uz Kuldīgu, apprecējies, un sievasmāte izrādījies aizrautīga makšķerniece. „Dienu un nakti sēž pie ūdeņiem makšķerēdama,” stāsta J.Arājums. „Tur-klāt visu smalki pieraksta: kur, cik daudz, kādas zivis un ar ko noķērusi. Viena no viņas iecienītākajām vietām pie Ventas ir Ierās Raņķu pagastā. Tur brauc ļoti daudz makšķernieku, jo zivis ir – jānāk tik noķert. Arī sievasmātei gadās tukšās reizes, kaut viss liecina, ka vajadzētu ļoti ķerties. Un ir arī smuki lomi. Tā nu es tieku pie dažādām Ventas veltēm. Ir karpas, līņi, brekši, vimbas un vēl citas lielākas vai mazākas zivis.”

TĀDAS KOTLETES IZNĀKI

Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centra gada festivālā *Novada garša* Kurzemes ēdienos akcents tika likts uz zivīm. J.Arājums un citi mūspuses šefpavāri meistarklasēs rādīja, ka vairāk nekā pie mums sastopamo zivju sugu ir to pagatavošanas veidu. Un zivis iegaršojas pat tiem, kuri uz tām iepriekš pat paskafīties nav varējuši. „Mani bērni zivis ēd jau no mazotnes,” turpina šefpavārs. „Bet ar bērniem ir tā: pietiek vienam no bara pateikt „Fū, zivis!”, tā arī citi sāk stumt šķīvjus prom. Taču manā ģimenē tā gadās reti. Es zivis bieži maļu un cepu kotletēs, piemēram, lī-daku. Samaļu fileju, klāt oliņu un nedaudz baltmaizes. Mīcu un pa bišķim pieleju saldo krējumu. Tad kotletes iznāk tik forši uzpūtušas! Nevienš pat atminēt nevar, no kā gatavotas, jo upes līdakai nav specifiskās dūņu garšas. Ar karpu būtu grūtāk.”

GARŠA JĀSAGLABĀ

Arī Jānis reizēm aizskrienot pie upes vai uz ezeru pācōpēt. Taču par istu makšķernieku viņš sevi neuzskata – trūkst pacietības stundām sēdēt un gaidīt, kad nu kas pieķersies. Ar dēlu uz jūru aizbraucis butēs – tas gan bijis interesanti.

Viņam daudz draugu makšķernieku, kuriem ir savas interesantās receptes. Kā saka, nav jābūt pavārmākslu studējšanai, bet jāpārzina zivs īpašības, lai to uztaisītu garšīgi. „Tādas apbrīnojamas receptes man izstāstījuši – gandrīz neticami, ko tik no tās pašas mūsu vienkāršās vimbas nevar pagatavot! Tā ir viena no nedaudzajām zivīm, ko var ēst jēlu un kas ir garšīga. Vienubrīd par modes ēdīnu bija kļuvis vimbas tartars. Ja kādu atbaida asakas, tad sāls, cukurs un nedaudz etiķa palīdz viegli tikt galā. No zivs var pagatavot visu: no uz-kodām līdz desertam. Man patīk tādas receptes, kurās

Jēkaba sētas restorāna šefpavārs Jānis Arājums stāsta, ka viens no iecienītākajiem zivju ēdieniem ir lasis, ko pārsvarā pieprasa ārzemnieki.

„Reiz Rojā sporta sacensībās bijām sacerējušies, ka nu mūs cienās ar zivīm. Nekā! Viss galds nokrauts ar karbonādēm, jo, redziet, viņi tās zivis pārēdušies.”

ŠIS VASARAS MODES KLIEDZIENS

Vienas sugas zivi varot pagatavot neskaitāmos veidos: no uzkodām līdz desertam. Jānim Arājumam patīk daudzveidība un vienkāršība vienlaikus, lai saglabātu zivs garšu. Pēdējais modes kliedzis esot zivs, kas marinēta meža zaļskābenēs. Tās sablendē, pievieno sāli, cukuru, olīveļļu, un marināde gatava. Fileju vai ar visu asaku sagrieztu zivi liek marinēties. Var ēst jēlu (ja ir attiecīgā suga), cept vai kūpināt.

neizmanto daudz garšvielu. Tās tikai atņem zivij garšu.”

NO TĀLĀM JŪRĀM

Jēkaba sētas zivju ēdienkartē vispopulārākā ir menca – sīpolu un krējuma mērcē tā garšojo latviešiem. Savukārt ārzemnieki labprātāk izvēlas lasi vai foreli. Reizēm šīs zivis tiek nomainītas ar jūras asari, buti vai samu. Karpai noiets vairs nav liels, jo restorāna apmeklētāji pieprasa jūras zivis. Tā kā Baltijas jūrā mencu populācija ievērojami samazinās un šobrīd tās vispār aizliegts zvejojot, nākas iepirkt citu valstu produkciju no Norvēģijas un tālākām valstīm. Bet – jo tālāks zivs ceļš līdz Latvijai un augstāka kvalitāte, jo lielāka cena. Ventā nārstojošos lašus šeit legāli nevar iegūt – arī tie tiek ievesti no citām zemēm, pārsvarā no Norvēģijas. Šefpavārs nepiešķir lielu ticamību pirms kāda laika saceltajai ažiotažai par lašu maksīgo audzēšanu drausmīgos apstākļos, lietojot par daudz ķīmijas, lai cīnītos ar slimībām. Kvalitāte tiekot rūpīgi pārbaudīta. Tomēr viņš piekrīt, ka pašmāju zivaudzētavu produkcijas varētu ēdienkartē būt vairāk.

DIENAS LOMS

„Mēs, pavāri, jau varētu popularizēt iekšējo ūdeņu zivis, bet visu nosaka pieprasījums,” norāda J.Arājums. „Cilvēki baidās no asakām, no dūņu smakas. Vēl līdzī velkas aizspriedumi no padomju gadiem, kad ēdnīcās zivis nebija tās garšīgākās. Taču interesanti, ka ceturtdiena joprojām tiek uzskatīta par zivju dienu. Nezinu, kā ir citos restorānos, bet pie mums ceturtdienās ļoti ēd zivis.

Reiz Rojā sporta sacensībās bijām sacerējušies, ka nu mūs cienās ar zivīm. Nekā! Viss galds nokrauts ar karbonādēm, jo, redziet, viņi tās zivis pārēdušies. Citreiz gan tur vienā kafejnīcā trāpījās dabūt *Dienas lomu* – tas ir ēdiens no zivs, kādu zvejnieki tajā dienā izzvejojusi. Man laimējās ēst vienkārši miltos aļņceptu buti, kā kādreiz gatavoja mamma, bet svaigu – tās dienas rītā no jūras izvilkta. Ar zivaudzētavām ir tā: tām nav izdevīgi piegādāt dažas zivtņas, tāpēc ved vairumā. Taču restorānā visu vienā dienā nevar apēst – jāliek saldētavā. Tāpēc izdevīgāk pirkt jau sasaldētas zivis un pamazām atlaināt tik, cik vajadzīgs.”

Dainas Tāfelbergas teksts un foto

ZANDARTI pieaug Usmas ezerā

Zinātniskā institūta *Bior Pelču* zivaudzētava Usmas ezera resursus papildinājusi ar 130 tūkstošiem šīs vasaras zandartu mazuļu.

LAI NEAPĒD VIENS OTRU

Zivaudzētavas vadītājs Valdis Plaudis stāsta, ka zandarti Pelču dīķos izaudzēti no pavasarī Usmas ezerā noķertajiem vaisliniekiem. No maija līdz jūlijā otrajai pusē tie jau bija par gramu smagāki un ap 7 cm gari. „Tas ir brīdis, kad baseinos inkubētā un tad maksīgi dīķos audzētās zivtņas pāriet uz dzīvo barību, piemēram, kukaiņiem. Ja dīķi tās pietrūkst, sākas kanibālisms – mazuļi apēd viens otru. Tāpēc jau tik nelieli, bet diezgan nīpri tie jāved uz ezeru.”

PAR DAUDZ IZKĒRA

Mazuļi Usmā ielaisti vairākās vietās gan Kuldīgas, gan Talsu un Ventspils novadā. Savulaik zandartu te bijis daudz. Makšķerniekiem šī suga ļoti patīk, un pārliekas ekspluatācijas dēļ populācija samazinājas, nespējot dabiski atražoties pietiekami. Kādreiz, ielaižot mazuļus vai kāpurus, krājums papildināts neregulāri, bet kopš 2015. gada Usmas ezerā popu-

lāciju palīdz uzturēt ikgadējā zandarta mazuļu ielašana, ko nodrošina valsts zivju resursu programma. Pēc Vides risinājumu institūta 2017. gada monitoringa, lomu analīzes un ielašanas datiem, ezerā veidojas tāda zandartu populācija, kas jau spēj sevi atražot dabiski.

PĒC ZINĀTNIĒKU IETEIKUMIEM

V.Plaudis piebilst, ka pārāk daudz ielaist arī nav lietderīgi – jāņem vērā barības bāze. „Atjaunots tiek nevis pēc makšķernieku vēlmēm, bet gan zinātnieku pētījumiem,” saka zivkopis. „Turklāt zandarts ir aktīvs plēšējs, kas barojas ar citām zivīm.”

Kad zandarti vēl mazi, tie uzturas baros, pieaugušie īpatņi – pārsvarā pa vienam. Novērota migrācija līdz pat 300 km, un pārvietošanās ātrums sasniedz 24 km diennaktī.

TIKAI TRĪS

Biedrības *Usmas krasts* pārstāvis Atis Maldonis stāsta, ka šīs sugas

PAZĪSTI, ATBALSTI, SARGĀ!

Publikāciju atbalsta

No Pelču zivaudzētavas dīķiem atvestie mazuļi tiek izcelti no konteineru palaisti ezera ūdeņos.

Kaut tikai smagāks nedaudz par gramu un ap 7 cm garš, mazais zandarts jau ir gana nīpris.

Makšķerniekiem zandarti patīk. Usmas ezerā vajadzīgas licences un lomā drīkst paturēt tikai trīs, kas nav mazāki par 45 cm.

MAKŠKERNIEKA STĀSTS

Kā rīma no bada izglāba

Šo stāstu uzticēja laivotāju četrotne, kurai Abavā gadījās gandrīz vai neticams piedzīvojums, – kā jau makšķernieku stāstiem piedienas. Sākumā par cōpi pat nav domāts, jo mērķis bija pie ūdeņiem atpūsties, bet vēlāk (tā – starp citu) tieši līdzī paņemtajām badapātāgām izrādījies liela nozīme.

VISA PĀRTIKA UPES DZELMĒ

Tas bija pirms daudziem gadiem, kad laivu nomu serviss vēl nebija izplatīts un smails un lidzkanoe bija retums, – lielākoties laivotāji upes *ara* piepūšamajās gumijas laivās. Ar tādām 40 km no Rendas pa Abavu un Ventu līdz Nabes ezeram noairējami trīs dienas. Attiecīgi jāņem līdzi pārtika, jo tolaik ne veikalu tuvumā bija, ne ēdamo kāds klāt pieveda.

Tā četrotne sakāpa pūšlos un devās ceļā. Aivars – vienīgais copes lietās zinošais – par makšķerēm atcerējās tikai pēc pusdienām: pamētāja spīnīgu, sāka ķimerēties ap pludīnmakšķeri. Iespējams, aizrāvās sarunā ar pārnīeku, jo nemanīja, ka laiva pietuvojusies krastam, kur ieslīpi

iegāzies koks. Straume liela, un pat lēnīgo pūslī airētāji sagriezti vairs nevarēja. Viss notika acūmirkli. Makšķernieks un lidzbraucējs uzķērās uz koka, laiva izslīdēja pa apakšu un tālāk ieskrēja krastā, kur, strauves neseta, sasvērās, apgāzās un turpināja peldēt bez airētājiem. Otra laivotāju komanda dzinās pakal, noķēra un izvilka krastā. Vēlāk piebrida arī neveiksmīgie laivinieki.

Tiktāl viss labi, taču tad izrādījās, ka bagāza ar pārtiku nav bijusi ļoti piesieta un laivas patvarīgo manevru laikā izkritusi. Nelikās jēdzīgi ar gumijas laivu airēties augšup pret straumi un meklēt zaudēto proviantu. Dīvainā kārtā makšķerēšanas pieredumi gan nebija izkrituši. Uz nakti Aivars izlika gruntenes, bet

ūdens sašūpotie zvaniņi tikai traucēja izsalkušās kompānijas naktmieru. Vārbut vien kāda nabaga raudiņa bija pieķērusies.

KURŠ KURU VELK

Nākamajā dienā Aivars makšķerē mieru. Vārbut vien kāda nabaga raudiņa bija pieķērusies.

Uz vakarpusi viņš neizturēja: „Ja es tūlīt neizvilksu līdaku, tad esmu nēģeris!” Tas izsauca pārējo smieklus: „Nu, nu, gribam redzēt, kā tu melns paliksi!” Lai nebūtu jāmaina ādas krāsa, Aivars izmisiģi prātoja, ko darīt. Kaut kādi nieka vizuļi bija, bet līdakas kā jau plēsoņas labāk ķeras uz dzīvo ēsmu. Eh, neva-jadzēja to raudiņu laist atpaka! Turklāt beigušies ar kokiem sakrītšie posmi, kur šī suga upēs uzturas visbiežāk.

Laikam jau tā bija pārsteidzīga lielība. „Kas būs – būs, kaut ne asakas,” Aivars izmeta reizē ar spīnīgu. Un tūlīt arī piecirta. Makšķernieks apdomīgi tina spoli, baidīdamies no kārtējām zobgalībām, jo aukla vilkāš pārrāk viegli – līdaka tā nevarēja būt. Un tad spējš rāviens – izskatījās, ka teju, teju atkal draud pelde upē ar makšķerkātu rokās. Ūdenī parādījās zaļgana radība. Sākās cīniņš, un nevarēja saprast, kurš kuru velk: makšķer-

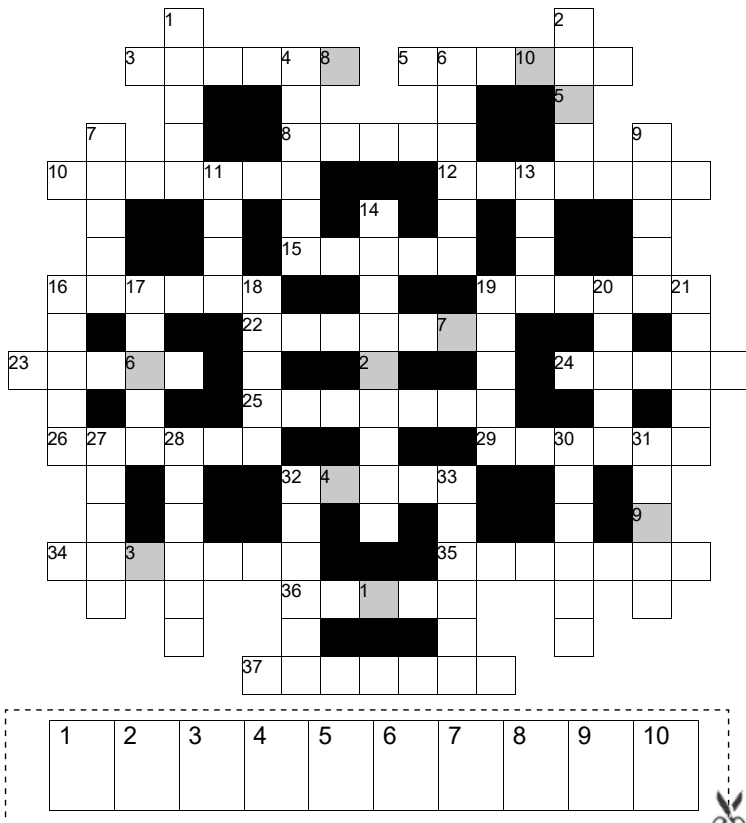
nieks zivi vai tā – laivu. Vēl pēc mirkļa virs ūdens parādījās pīles knābim līdzīga galva ar zobainu muti, kurā, ļabi ieskatoties, varēja manīt ko asarim līdzīgu. Ja vēl varētu to rīmu piedabūt tuvāk, nebaidoties, ka apgāzīs laivu vai, mazākais, salauzīs kātu, tad kā tos plēsoņas kilogramus iedabūt laivā, jo tikla līdzī nav? Tad notika kas acīmredzams un nesaprotams. Aivars līdz šim sava trika noslēpumu nav izpaušis, bet varbūt pats neapjauta, kā pēkšņi lielā līdaka ar pusnorīto asari bija laivā – augspēdus guļošā makšķernieka rokās. Kā tautasdziesmā: „Ai, zaļā līdaciņa, nāc ar mani spēlēties!”

Ar to šis stāsts beidzas, vien jāpiebilst, ka tik garšīgu zivju zupu laivotāji vēl nebija ēduši, kaut tajā nebija ne kartupeļu, ne burkānu, ne diļļu vai citu piedevu.

Daina Tāfelberga Ineses Slūkas zīmējums

KRUSTVĀRDU MĪKLA

Veidojusi Agita Leontjeva.

Risinājumu gaidām līdz 7. augustam.

Horizontāli: 3. Dekoratīvs sīku ieplaisājumu tīkls uz keramikas veidojumu glazētas virsmas. 5. Pilsēta Turcijā, Askarajas ilā. 8. Mācītis musulmaņu teologi un tiesībnieki Tuvo un Vidējo Austrumu valstīs. 10. Sēnes veida detaļa velosipēdam spieķu iestiprināšanai riteņa lokā. 12. Metāla nozīme pie formas cepures. 15. Augstākā mūku pakāpe pareizticīgo baznīcā. 16. Vairāki hipotētiski enerģijas pārvades centri cilvēka ķermenī, no kuriem pēc tibetiešu un indiešu priekšstatiem plūst visa fiziskā enerģija. 19. Tāds, kas ir iegūts, darināts no oša koksnes (apv.). 22. Bīskapa pavadonis, priesteris un diakona kalpotājs pie altāra. 23. Zirga pazīme – dažāda lieluma un formas nepigmentētas ādas laukums starp nāsīm. 24. Gultas maiss, kas parasti pildīts ar dūnām. 25. Upe Kanādas ZR. 26. Otrais ASV prezidents (1735–1826). 29. Pilsēta Francijā, Odesēnas departamentā. 32. Kuģa lūku šķērssijs. 34. Latviešu cirka mākslinieks – bufonādes un paklāja klauns (1915–1977). 35. Tēls A.Pumpura eposā *Lāčplēsis*. 36. Ciltis, kas 6.–5. gs. p.m.ē. dzīvoja Dņestras un Dienvidbugas augštecēs un Pripetes baseinā. 37. Kalnu masīvs Centrālajā Grieķijā.

Vertikāli: 1. Atmirušo ausu slānis, kas veidojas kokaugu stumbra virspusē no peridermas un mizas šūnām. 2. Upe Krievijā, Omolonas labā krasta pieteka. 4. Īss, spalgs troksnis, kas rodas, kokam plaisājot stiprā salā. 6. Viena no upēm mirušo pazemes valstībā sengrieķu mitoloģijā. 7. Elastīga poliuretāna šķiedra vai audums, ko izmanto zeķu un cieši pieguļoša apģērba izgatavošanai. 9. Tauta, kas dzīvo Eritrejā, Etiopijā un Džibutijā; afāri. 11. Nedaudziem cilvēkiem paredzēts norobežots nodalījums teātrī. 13. Angļu jūrasbraucējs un pētnieks (1728–1779). 14. Tumsas un miglas pasaule skandināvu mitoloģijā. 16. Krodziņš ungāru stepē. 17. Nocietinātas sultāna pils vai cietokšņa apzīmējums Marokā. 18. Gavēnis, kas ramadānā jāievēro islāmticīgajiem. 19. Sievastēvs. 20. Prāta darbība; izziņas process. 21. Upe Kurskas apgabalā Krievijā un Ukrainā. 27. Moldāvu, rumāņu tautasdziesma. 28. Atzīmes pie Vecās derības senebreju teksta par patskaņu un akcentu izrunu. 30. Dārgmetāla kvantitatīvais sastāvs ligatūras sakausējumā. 31. Stieņveida detaļa, kam ir smails gals un ko izmanto tādu priekšmetu savienošanai, piestiprināšanai, kuri ir mīkstāki par šo detaļu. 32. Vara sakausējums ar citu metālu (parasti alvu). 33. Ebreju tautas daļas aizvešana uz Babiloniju 6. gs. p.m.ē.

Pareizā atbilde: KARABINIERIS (policists, žandarms Itālijā).

Atbildes. **Horizontāli:** 1. Kaplete. 4. Reklamācija. 6. Priede. 7. Mērija. 9. Biržas. 11. Pasta. 13. Mamons. 15. Leksikons. 16. Siesta. 17. Kantri. 18. Kosmētika. 20. Saunas. 22. Tieva. 23. Stiksa. 27. Sērfot. 28. Bonuss. 29. Stravinskis. 30. Seniors. **Vertikāli:** 1. Kakadu. 2. Limeniski. 3. Emitēt. 4. Raiba. 5. Atka. 6. Parabellums. 8. Aromātiskas. 9. Beisiks. 10. Salakas. 11. Pakasīt. 12. Agonija. 13. Muskats. 14. Strikta. 19. Ēdelveisi. 21. Airis. 24. Tauks. 25. Moiras. 26. Sopkas.

Pareizi atbildējuši: Vilnis Bēniņš, Bruno Mekšs, Gunta Vāciete, Velta Višņevska, Ojārs Silkans. Pēc balviņas redakcijā gaidām Vilni Bēniņu.

Atminējumu, izgrieztu no laikraksta (ne kopētu), sūtiet uz redakciju *Krustvārdu mīklu konkursam, Kurzemieks*, 1905. gada ielā 19, Kuldīgā, LV-3301, vai iemietiet redakcijas vēstuļu kastītē!

Akcent's
Salonveikals

Augusta uzvarētājam dāvana gādāta sadarbībā ar salonveikalu Akcent's.

MANA AIZRAUŠANĀS

Tas nav tikai tvert mirkļus

Kuldīgas Centra vidusskolas skolniece Laura Madara Pūpola ir radoša un daudzpusīga: brīvajos brīžos glezno un zīmē, bet vistuvākā sirdslieta ir fotografēšana. Šajā jomā meitene sevi saskata nākotnē.

VISIEM NEPIEMĪT

Laura Madara stāsta, ka fotografēt sākusī aptuveni 13 gadu vecumā. Pirmā pieredze, turot rokās fotoaparātu, veidojusies Kuldīgas mākslas skolas datorgrafikas nodarbībās, kur jaunieši paši fotografējuši un bildes rediģējuši vietnē *Photoshop*.

„Šis hobijs atnāca palēnām. Pāris fotogrāfijas šur un tur, līdz sapratu, ka tas aizrauj,” saka Laura Madara. Meitene arī apmeklējusi Jauno talantu skolas fotografēšanas pulciņu. Bildes top ne tikai sev, bet arī citiem, fotografējot skolas pasākumos, ballītēs un dzimšanas dienās. Dažreiz viņa veido individuālas fotosesijas draugiem.

Meitenei ir liela vēlme kļūt par profesionāli: „Šis hobijs ļāvis iepazīt sevi un saprast, ko vēlos sagaidīt no darba nākotnē. Esmu kļuvusi daudz pārliecinātāka un pacietīgāka.” Meitene uzskata, ka prasme fotografēt ir māksla, kas visiem nepiemīt. Jāmāk to sevi sajust un atklāt. „Fotografēt nav tikai tvert mirkļus. Man tas ir brīdis, kad jūtos no sirds laimīga, un ar bilžu palīdzību varu izstāstīt kādu stāstu, kurā ielikta manas emocijas.”

Papildu hobijs ir zīmēšana un gleznošana. Visvairāk viņa izmanto ogles un pastelju zīmuļus, kā arī akrila un akvareļu krāsas.

JĀAIZPILDA TUKŠUMS

Vasaras mēnešus Laura Madara pavada ar draugiem un ģimeni, taču rudenī turpinās mācības Kuldīgas Centra vidusskolā kā 12. klases skolniece. Viņa vēl nav izlēmusi, kur tieši studēt, taču profesiju vēlas saistīt ar savu hobijs. „Divus gadus domas nav mainījušas. Vēlos darīt to, kas patīk, un turpināt sevi pilnveidot.”

Lielākais atbalsts ir ģime-

Laura Madara Pūpola sapņo par savu fotostudiju un hobijs vēlas pārvērst par profesiju. Citiem jauniešiem viņa iesaka uzdrīkstēties darīt to, kas patīk.

ne: „Tā man palīdz augt un virzīties uz priekšu.” Vislielākais prieks, ka mamma reiz pierunājusi sākt mācības mākslas skolā, jo tā devusi ļoti lielu pieredzi un ieguldījumu nākotnē. Tagad tā ļoti pietrūkstot „Mākslas skolas gaitā biju pieradusi katru dienu radoši izpausties, bet, kad to absolvēju, bija tāds kā tukšums. Ar laiku sāku aizpildīt ar fotografēšanu.”

Visvairāk Laura Madara fotografē cilvēkus: gan individuālus portretus, gan grupas. „Esmu sadarbojusies ar ļoti dažādiem cilvēkiem, un bildes sanāk ļoti interesantas. Katru reizi kaut kas liek elpai aizrauties.” Vislielākās grūtības sagādājot pasākumu bildēšana, jo jāseko līdzi katrai kustībai, lai noķertu īsto mirkli. Tas ne vienmēr izdodas, tomēr katru reizi arvien labāk. „Ļoti daudz jātrenējas un jābūt gatavam pieņemt nelielus izaicinājumus,” saka meitene.

Augustā esot plāns piedāvāt citiem fotosesiju. Tas būtu noderīgs veids, kā sevi pilnveidot un labāk iepazīt cilvēku vēlmes. Pašlaik meitenes uzņemtie kadri nav nekur pieejami, bet tiks izveidots profils vietnē *Instagram*, kur jaunāko veikumu varēs apskatīt.

TICĪBA SEV

Šogad Laura Madara fotografēs arī Kuldīgas Pilsētas svētkos – negaidīti nācis piedāvājums, un viņa piekritusi. „Bija jāiemūžina priekšnesumi 1905. gada parkā. Tas aizņēma aptuveni divas stundas, neskaitot bilžu apstrādi. Tas ir papildu darbs.” Sapnis esot nākotnē atvērt savu fotostudiju. Tā tiktu iekārtota mājīgi, lai ikviens justos ērti. Tā būtu vieta, kur labas bildes taptu ar lielu mīlestību.

Vēl viena vēlēšanās ir kādreiz fotografēt lielu koncertu. „Būtu pagodināta, ja man tiktu tāda iespēja. Vislaimīgākā justos, ja tas būtu amerikāņu dziedātāja Šona Mendesa koncerts. Viņš ir mana lielākā iedvesma,” atklāj jaunie. Fotografēt lielus pasākumus ir laikietaļpīgi un sarežģīti, taču tādām izaicinājumam viņa būtu gatava.

Jauniešiem, kuri vēlas fotografēt, Laura Madara iesaka sākt ar mazumiņu un būt pacietīgiem: „Galvenais ir darīt savu sirdslietu un noticēt sev pašam. Jārēķinās ar sarežģījumiem un neveiksmēm, taču ar laiku tās norūdīs un dos vēl lielāku stimulu iet uz mērķi. Šķēršļi jāpārvar ar lepnumu – nekad nevajag padoties!”

Elizabete Rublāne
Lauras Madaras Pūpolas
arhīva foto

VALODNIEKS

Kurzemieka konkursā tiek publicēti izteicieni un jēdzieni. Precizāko skaidrojumu autori (var pievienot arī piemēru pilnā teikumā) ik pēc trim mēnešiem saņems balviņu.

Ko nozīmē teiciens cik cilvēku, tik domu?

Atbildes līdz 7. augusta 12.00 sūtīt e-pastā: redakcija@kurzemnieks.lv!

Atbilde

Ingars Neimanis skaidro, ka teiciens *staigājoša jeb dzīva enciklopēdija* nāk no sarunvalodas un tā parasti saka par cilvēku, kam ir ļoti plašas, vispusīgas zināšanas. Fragments no Latvijas Bibliotekāru biedrības (LBB) mājaslapā 1. jūlijā publicētā raksta par *Latvijas Bibliotēku festivāla 2019* otro dienu: „LBB Kurzemes nodaļas vadītāja Mārtiņa Lagzdona vārdi: „Bibliotekārs ir staigājoša enciklopēdija, kas mīl ne tikai grāmatas, bet arī cilvēkus.””

Anita Eglīte skaidro: „Apzīmējumu *staigājoša enciklopēdija* saka par cilvēku, kurš ir kompetents visdažādākajās dzīves nozarēs, var izskaidrot jebkuru problēmu. Izteiciens pirmoreiz sastopams vācu rakstnieka Amadeja Hofmaņa darbā *Līgavas izvēle*, kas uzrakstīts 1819. gadā.” Harijs Mežals atrakstījis – tas teikts par cilvēku, kurš zina milzum daudz faktus, bet tas automātiski nenozīmē, ka viņš ir speciālists vienā konkrētā jomā: „Vienkārši galvā turas fakti.”

Konkursu atbalsta *Micrec.lv*

VĒSTURE

Nīkrāce cauri gadsimtiem

BŪT SAVĀ VIETĀ

2011. gadā Nīkrāces pagasta uzņēmējiem Inesei un Armandam Freidenfeldiem izteikta pateicība par ieguldījumu veselības un fizisko aktivitāšu veicināšanā.

Viņi stāsta par savu biznesu, kurā bijuši gan kritumi, gan pacēluma brīži.

2008. gadā Hipotēku un zemes bankā tika paņemts kārtējais aizdevums pēc tā brīža nosacījumiem, kuri pēkšņi mainījās par sliktu mazajiem uzņēmējiem. Darbība pusgadu apstājās. „Brīdī, kad mums bija ārkārtīgi grūti, partneri nevis novērsās, bet patsniedza palīdzīgu roku,” atceras uzņēmējs. „Viens brīdis bija ļoti smags – viss pēkšņi bija tukšs: kokzāģētavas, baļķu placis, veikali un kafējnīca. Palika tikai parādi un saistības. Sēdēju viens pats un domāju, ko darīt. Biju no-

nācis tiktāl, ka gatavojos ievietot sludinājumu par izpārdošanu. Par laimi, tobrīd nebija pircēju. Kaut kādi brauca, skatījās, taču nesoļija prātīgu samaksu. Saprātu, ka tas nav atrisinājums. Kaut kā jāizķepurojas.

Krīzes laiks bija briesmīgs visiem. Katrs no tā līda ārā citādāk. Es sapratu, ka daudziem gribas ieguldīto atgūt – ātri un tūlīt. Bet reizēm jāpavērtē, vai nekavējoties var dabūt atpakaļ visu,” tāda ir Armanda filozofija.

Freidenfeldi ir savas vietas patrioti, un viņiem gribētos, lai bērni pēc izglītības iegūšanas atgrieztos Nīkrācē. Primārais Armandam ir pašu cilvēki: ģimene, strādnieki. Kokzāģētava dod 20 darbinieku. Strādnieki esot kārtīgi ļaudis, tāpēc uzņēmējs nesaprot tos, kuri stāsta, ka laukos nevarot labus cilvēkus atrast.

VECĀ SKOLA SĀK JAUNU DZĪVI

2012. gadā veco Nīkrāces skolu no iepriekšējiem īpašniekiem pārpircis lietuvietis Mindaugs Paviļonis, lai labdarības biedrība *Patvērumš* šeit izveidotu garīgās un fiziskās rehabilitācijas vietu cilvēkiem, kas dažādu iemeslu dēļ nonākuši grūtībās.

Kā pastāstīja ēkas īpašnieka brālis un *Patvēruma* pārstāvis Roberts Paviļonis, darbs vēl ir iesākumā un norit lēnām, bet plāni lieli. Centrs tiek veidots ar līdzīgu misiju kā Bruknas Kalna svētību kopiena Lēnu katoļu draudzē, bet mērķauditorija būšot plašāka. „Gan Latviju, gan Lietuvu tāpat kā visu Eiropu skārusi krīze, taču daudziem problēmas radušās ne tik daudz ekonomisku, cik psiholoģisku iemeslu dēļ,” saka R. Paviļonis. „Ir tādi cilvēki,

kuri nespēj tikt galā izjukušas ģimenes dēļ, ir pamesti bērni, veci ļaudis, kuri vairs nesaredz dzīvei jēgu. Ar Dieva svētību mēs mēģināsim sniegt gan sociālu, gan psiholoģisku palīdzību. Piedāvājam drēbes no humānās palīdzības sūtījumiem trūcīgajiem, tāpat naktsmājas ikvienam, kas bez jumta virs galvas palicis ugunsgrēka, varmākas vīra un tēva vai citu faktoru dēļ.”

Pēc R. Paviļoņa teiktā, šāda misija darbojoties daudzās valstīs: gan tajās, kurās izplatīts katolicisms, gan tajās, kurās vairāk luterisko draudžu. Sākumā biedrība meklējusi ēku Lietuvas pierobežā, tad atklājies, ka Nīkrācē ir vēsturisks nams, kam draud bojāeja. „Pie mums palīdzību un patvērumu meklē ļaudis no Rīgas, Daugavpils un citām vietām, tāpēc nevar novilkt ģeogrāfiskas

robežas,” saka nevalstiskās organizācijas pārstāvis.

Pēdējā iemītniece – Nīkrāces pamatskola – šo īpašumu pameta pirms 15 gadiem. Kopš tā laika te nekas nav darīts, tomēr brīnumainā kārtā ēka nav nopostīta. Darbs būs viena no sociālās terapijas sastāvdaļām. Pašu spēkiem *Patvēruma* biedri jau izīrējuši gadu gaitā ēkā sakrāto kultūrlāni. Darbs ritētu raitāk, ja *Latvenergo* atjaunotu elektroenerģijas piegādi. Komunikācijas ir sakārtotas, bet elektrība netiekot pieslēgta birokrātisku iemeslu dēļ. Lai arī vecā skola nav valsts nozīmes arhitektūras piemineklis, paredzēts ēku atjaunot tādu, kāda tā bijusi muižas laikos.

Dzintra Liekmane (Grāmatas fragmenti. Sākums 2016. gada 24. oktobrī. Turpmāk vēl.)

PRIEKĀ AVOTI

Iepriecina cilvēki

Raima Anna Strazdiņa mācās Jāzepa Mediņa Rīgas mūzikas vidusskolā. Galvenokārt viņu iepriecina tuvinieki un citi, ar kuriem var labi pavadīt laiku.

Ģimene

„Kopā esam pieci. Man ir jaunāka māsa un brālis. Kopš skolas laikā neesmu Kuldīgā, esmu sākusi ģimeni novērtēt. Kad atbraucu mājās, cenšos ar viņiem pavadīt vairāk laika.”

Suņi

„Man tie ļoti patīk – esmu kārtīgs suņu cilvēks. Uz ielām, šķiet, eju visiem klāt. Draugi varbūt domā, ka kāds kodīs, bet es pieeju, lai pajātu. Pašai mājās ir divi: Stafordšīras terjers un vilku suns. Jo lielāki, jo labāki – es gribētu sev milzīgu kā Bēthovens.”

Ceļošana

„Kad vēl mācījos Kuldīgā, ceļojumos braucu ar kori *Cantus*. No deviņu gadu vecuma katru gadu uz Vācijas Ziemassvētkos, esmu bijusi arī Spānijā, Francijā, Itālijā. Tā ir tik liela vērtība – esot mazai, redzēt gandrīz visu Eiropu, neko nemaksājot. Drīz man būs 18 gadu, un sāku jau plānot, kurp doties. Man patīk redzēt jaunas vietas, satikt jaunus cilvēkus. Tas ir apbrīnojami, cik cilvēki ārpus Latvijas ir komunikabli un atvērti! Pieņem savās mājās, paēdina, rūpējas. Un tad jāsāk domāt, kāpēc Latvijā tā nav. Ārzemēs ir ļoti labi, var redzēt atšķirīgu kultūru un tradīcijas.”

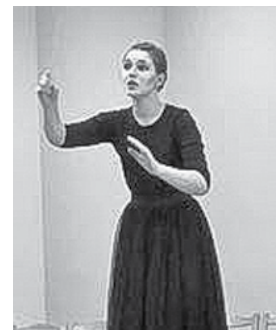

Draugi

„Pēdējā laikā domāju, kāda ir drauga vērtība, kas ir īsts draugs. Nav jau viņu daudz. Bet tie, kuri ir, arī ir labākie. Man patīk, ka uzraksta, lai sarunātu iziet ārā un laiku pavadītu kopā. Tad esmu atvērta visiem piedāvājumiem. Patīkami, ka ir cilvēki, kuriem var uzticēties, kuri uzticas man. Vienkārši varam runāties.”

Diriģēšana

„Kuldīgā pabeidzu kora klasi, un pēdējā gadā bija diriģēšana. Varbūt citiem liekas, ka tā nav grūta – tikai roku plātīšana, bet tas darbs un ieguldījums, konkursi... Es šo profesiju vienkārši apbrīnoju. Diriģēšana un darbs ar koriem man ļoti patīk, pati arī dziedu. Domāju, ka tālāk mācīšos vai nu Mūzikas akadēmijā Latvijā, vai arī citur.”

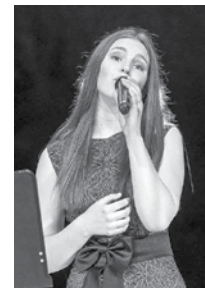

Skola

„Mācos to, kas man patīk. Pirms diviem gadiem iestājos Jāzepa Mediņa Rīgas mūzikas vidusskolā. Tā muzikālā vide, kas apkārt, ir brīnišķīga. Tu aizej uz skolu un vienkārši priecājies. Protams, ir jau grūti, kad daudz jāmacās un skolotāji tomēr prasa diezgan daudz. Dažreiz arī pašā diriģēšanā ir grūti, jo tu saproti, ka ir jādara, un tu dari, bet kaut kas vēl nesanāk, bet man tas viss tiešām patīk. Patīk gan skola, gan kursabiedri.”

Dziedāšana

„Mani saista komunikācija ar cilvēkiem un būšana uz skatuves, piemēram, kad dziedu solo vai ar Kuldīgas ansambļiem *Karameles* un *Trifeles*. Es zinu, ka esmu ļoti aizņemta Rīgā, bet tāpat atrodu laiku, lai atbrauktu uz mēģinājumiem, dotos uz konkursiem. Kaut kā tas viss sācies ar kolektīvo dziedāšanu kori. Katrā vidē ir jāmeklē iekļauties. Tas ļoti palīdz atvērties.”

Skriešana

„Bieži neskrienu, bet labprāt to darītu, ja pietiktu gribasspēka. Tas sākas pēkšņi pirms kādiem diviem gadiem Valmierā. Bija *Bigbank* skrējiena posms, kurā pieteicās mamma. Viņa toreiz nevarēja skriet veselības dēļ un teica: „Nu, Raima, varbūt tu izskriesi?” Bija izvēlējusies desmit kilometrus. Es nekad nebiju tik garu distanci skrējusi – kaut kā noskrēju, nogāju. Nākamajā gadā visa ģimene norunājām skriet *Stir-nubukā*, un jau to daru otro gadu – tā ir kā ģimenes diena. Ideāli, ja ir vēl kanikross, kurā skrien ar suņiem. Visvairāk man patīk kopība, jo vienai grūti saņemties.”

Elīna Elza Kļava, Raimas Annas Strazdiņas arhīva un Jēkaba Aleksandra Krūmiņa foto

Kurināmā cenas nevar prognozēt

Šobrīd koksnes kurināmā cenu kāpums ir apstājies, cenas nedaudz kritušās, taču globālā tirgus, eksporta iespēju samazināšanās un kaimiņvalstu konkurences dēļ grūti prognozēt pārmaiņas pat tuvākajā laikā.

GALVENOKĀRT NO VIETĒJIEM

Tikko beigusies SIA *Kuldīgas siltumtīkli* (KS) izsludinātā cenu aptauja par šķeldas, granulū un malkas piegādi nākamajā apkures sezonā, un jau tiek slēgti līgumi. Trim katlumājām (Lapeģļu un Stacijas ielā Kuldīgā un Priedainē) šķeldu piegādās Kurmāles zemnieku saimniecība *Pūces*, Pelču SIA *Mežmaļi*, Snēpeles *Energo-parks*, Kuldīgas *Palleteries*, Ķekavas *Ekomežs* un Rīgas pilnsabiedrība *Daibi apvienība*. Ja KS šķeldas katlumājās kādā brīdī būs vajadzīgs vairāk kurināmā, tiks slēgti papildu līgumi ar SIA *Ūsi* no Kalvenes un *Rietumu enerģiju* no Tukuma, kā arī zemniekiem, kuri Kuldīgas novadā ražo šķeldu.

Šķeldas piegādei pieteicās 13 pretendenti. Kopējais kurināmā apjoms Kuldīgas un Priedaines katlumājās ir 50 tūkstoši berkubu, taču patēriņš var mainīties atkarībā no laika apstākļiem ziemā. Uzņēmuma valdes priekšsēdis Artis Roberts norāda, ka gandrīz visi šķeldas piegādātāji ir tie paši, ar kuriem jau iepriekš slēgti līgumi. Jauna sadarbība būs vienīgi ar SIA *Ūsi* un *Rietumu enerģiju*.

IZVĒRTĒJOT IESPĒJAS

Izvērtējot četrus granulū piegādes piedāvājumus, tika vērtētas gan KS vajadzības, gan iespējas. Par kurināmā piegādi katlumājām Pelčos un Rumbas pagasta Mežvaldē līgumi tiks slēgti ar SIA *Scandbio* un *Akvarius*. Savukārt uz kurinātavu Kuldīgā, Jelgavas ielā, kā arī uz Rendas centru un Ozoliem granulās vedīs SIA *Pellet 4enerģia*. Rēķināts, ka kopumā vajadzēs ap 420 tonnām granulū. Malka tiks iepirkta no piegādātājiem, kas piedāvāja zemāko cenu. Pieteicās astoņi uzņēmumi, no tiem līgumi par malkas piegādi katlumājai Padurē un Rendā slēgti ar *Laskana-mežs* un SIA *Mežsaimnieks*.

GAIDĀMAS TARIFA IZMAIŅAS

Uzņēmums ir iesniedzis jaunu apkures tarifa projektu sabiedrisko pakalpojumu regulatoram. Plānotais palielinājums ir par aptuveni 7%. Viens no apkures izmaksu sadārdzināšanās galvenajiem iemesliem ir kurināmā cenu kāpums. Cena cēlās jau labu laiku, bet īpaši pieauga pirms divām sezonām, kad bija ļoti slapja vasara un rudenī nepārstāja līt, tādēļ ilgu laiku Kurzemē mežos bija grūti, kā arī daudzviet pat neiespējami iebraukt. Par 30% palielinājās cena gan šķeldai, gan granulām, gan malkai. „Cenas ir ļoti mainīgas,” teic A.Roberts. „Salīdzinot ar iepriekšējā gada cenām, šobrīd tās ir nedaudz zemākas. Bet, ja salīdzina ar to, kādas bija pirms gadiem di-

Zemnieku saimniecības *Pūces* īpašnieks Māris Pujāts atvedis kārtējo šķeldas kravu Kuldīgas siltumtīklu katlumājai Lapeģļu ielā.

viem trim, tad pašreizējās ir krietni augstākas.”

CER UZ KRITUMU, BET ŠAUBĀS

Tā kā KS līgumus slēdz ar vairākām firmām, cenas ir dažādas. Viens no kritērijiem ir tas, lai tā būtu lētāka, taču jāņem vērā arī kvalitātes, apjoma un piegādes prasības. Vidēji berkubs šķeldas šobrīd maksā 11–12 eiro. Pagājušajā gadā nebija krasu ārējo apstākļu, līdz ar to kurināmā tirgus it kā nomierinājās, bet vēl kādu laiku krīzes ietekmē cenas turējās aug-

„Kopumā pieprasījums pēc šķeldas ir audzis, taču pie mums tas nav palielinājies, toties samazinājies eksports.”

stu, tad nedaudz nokrita, bet ne tik zemu kā iepriekš. Jāņem vērā, ka pa šo laiku kāpušas arī degvielas cenas, palielinājušās algas un citas izmaksas. Diez vai kritumu turpmāk var gaidīt, vismaz ne ievērojamu,” piebilst A.Roberts.

ILGTERMIŅĀ IR RISKANTI

Nestabilā tirgus dēļ līgumi par kurināmā piegādi tiek slēgti uz vienu apkures sezonu. „Mēs varētu noslēgt uz pieciem gadiem, bet, ja pēkšņi parādīsies liels pieprasījums, piegādātājs vedīs tur, kur maksā vairāk,” skaidro A.Roberts. „Protams, pastāv soda sankcijas, bet tām jābūt līgumā ļoti precīzi iestrādātām, lai nerastos strīdi. Piegādātājs vēlas cenā iekļaut arī savu risku cenu svārstību dēļ, bet pircējam nav izdevīgi, ja cena ilgtermiņā ir augstāka nekā līguma slēgšanas brīdī. Piegādātāji nepārtraukti rēķina, kur izdevīgāk vest. Vasarā ir mierīgi, bet, kad sāksies apkures sezona, var gaidīt pārmaiņas gan vietējā pieprasījuma un piedāvājuma, gan globālā tirgus un eksporta dēļ. Jāņem vērā arī Lietuvas biržas ietekme.”

IETEKMĒ NOTIKUMI EIROPĀ

Kurmāles zemnieku saimniecība *Pūces* nodarbojas ar mežizstrādi, kā arī lauku un ceļmalu attīrīšanu no krūmājiem. Jau vairākus gadus saimniecība piegādā kurināmo KS un patērētājiem Liepājas pusē. „Šobrīd nozarē sākusies tāda kā stagnācija,” teic saimniecības īpašnieks Māris Pujāts. „Ja nav pieprasījuma, nav noieta. Tas ir saistīts ar notikumiem Eiropā, kur tagad cērt daudz vairāk nekā iepriekš. Kopumā pieprasījums pēc šķeldas ir audzis, taču pie mums tas nav palielinājies, toties samazinājies eksports. Bija vējgāzes Francijā, Vācijā, viņiem pašiem tagad pietiek savas koksnes. Citur mežos daudz kalnu koku, jo slimības, kaitēkļi savairojušies. Palielinājusies vietējā izstrāde, un nav vajadzības importēt izejmateriālus vai gatavu produkciju. Tāpat nozari ietekmē Anglija un *Brexit*, nav zināms, kādas pārmaiņas līdz ar to būs. Šie faktori bremzē.”

ZEMĀKAIS AIZ MUGURAS

Lai gan eksports mazinājies, mežizstrādātājiem vēl darbs ir, aizpildot robu, ko radīja dikstāve iepriekšējās sezonās, kad tika iztērēti visi koksnes uzkrājumi. „Ostās atsākusies papīrmalkas iepirkšana, cena par pāris eiro lielāka, tas nozīmē, ka zemākais punkts aiz muguras,” rēķina M.Pujāts. „Taču tikpat labi var teikt, ka krīzes brīdī cena nomesta tik zemu, ka tie daži eiro neko neatsver.”

MALKU VĒL PĒRK

Pūces piegādā šķeldu tuvējiem patērētājiem, tādējādi ietaupot transporta izmaksas. Nedaudz tiek piedāvāta malka, pēc kuras ir pieprasījums, jo Kuldīgas māj-saimniecībās tā ir viens no biežāk izmantotajiem kurināmā veidiem. Pēc M.Pujāta teiktā, šķeldas ražotāju mūspusē ir daudz, eksporta mazināšanās rada konkurenci, tāpēc cenu kāpumam it kā nevajadzētu būt. Taču tas var notikt, pieprasījumam augot. Atšķirībā no citiem piegādātājiem, *Pūces* varētu slēgt līgumu par šķeldas piegādi ilgākā termiņā, ne tikai uz vienu

sezonu, ņemot vērā transporta kapacitāti. Tajā pašā laikā strauja cenu kāpuma dēļ saimniecība būtu zaudētājos, jo nevarētu vairs iepirkt cirmsmas kopšanai un saražot vajadzīgo daudzumu šķeldas.

LIETUVA SĀKA STRAUJĀK

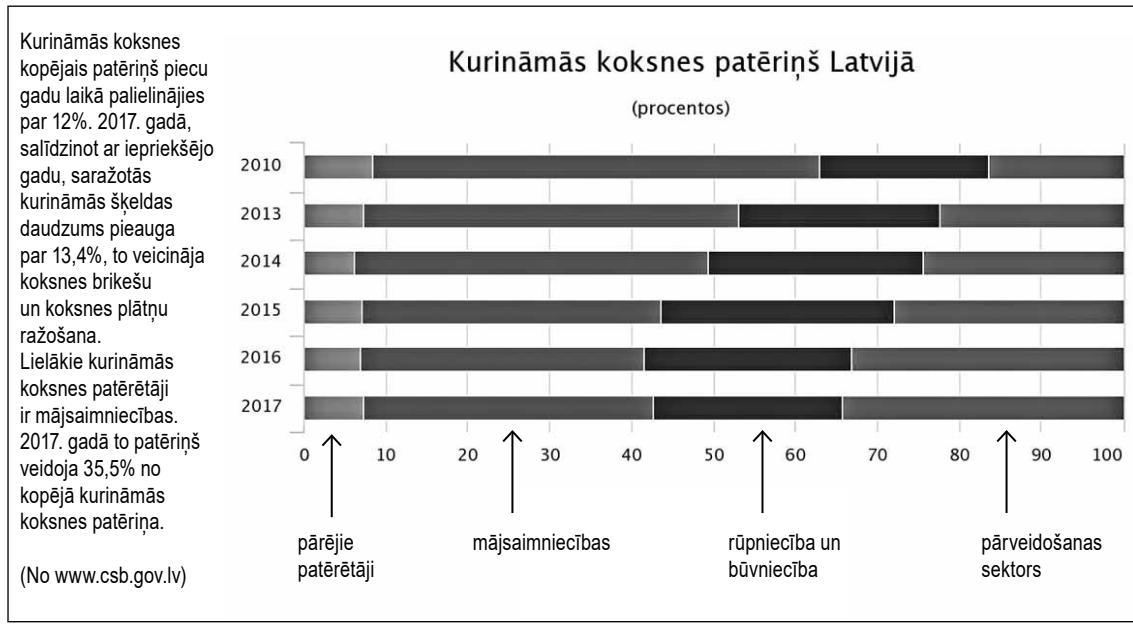
Ja vēl pirms gadiem mežizstrādes un kokapstrādes uzņēmumi ražošanas atlikumus pārdeva malkā, tad tagad liela daļa visu pārstrādā šķeldā. SIA *Stīga RM* piegādā šķeldu Kurzemes koģenerācijas stacijām.

„Kurināmā cenu svārstības tirgū izraisa patēriņš apkures sezonā,” norāda uzņēmuma Kuldīgas rūpnīcas vadītājs Jānis Osis. „Ja ziema ir silta, tad patēriņš samazinās un rodas pārprodukcija. Ja ziema auksta, piedāvājums ar pieprasījumu līdzsvarojas. Pēdējos gados Latvijā pieaudzis šķeldas piedāvājums no kaimiņvalstīm. 90. gados daudzi kokapstrādes uzņēmumi koksnes atlikumu nevis šķeldoja, bet pārdeva kā nomaļus malkā. Lietuvā ātrāk pārgāja uz šķeldošanu. Šobrīd viņu piedāvājums ir vērā ņemams un daudz tiek eksportēts.”

PA JŪRU LĒTĀK

Uzņēmējs neprognozē būtisku šķeldas kurināmā patēriņa pieaugumu. Šobrīd pie mums vairs netiek tik vērienīgi būvētas jaunas katlumājas vai koģenerācijas stacijas, kurās izmanto šķeldu, kā tas bija pirms dažiem gadiem, kad tām bija valsts atbalsts. Taču patēriņa apjomus nevar vērtēt vien Latvijas mērogā – jāskatās Baltijas jūras reģiona valstu kopainā. „To, ko var aizvest ar mašīnu līdz Latgalei, uz Zviedriju vai Dāniju ar kuģi transportēt ir pat lētāk. Mums šķeldā nav pamatprodukcija, nav ekonomiski to vest tālāk par 100–150 km. Turklāt nav piegādes servisa, pārdodam tām kompānijām, kas pašas brauc pakal.”

Daina Tafelberga
Kuldīgas siltumtīklu arhīva foto

PĀRDOD**SVARUS** līdz 900 kg. Tālr. 29829177.Slaucamu **GOVI**. Tālr. 22037913.Skaldītu meža **MALKU**. Tālr. 27885688.**MALKU** maisos, kravās. Tālr. 26544462.**MALKU** – skaldītu un klučos. Tālr. 27811870.Meža **MALKU**. Tālr. 29883311.Skaldītu **MALKU**. Tālr. 29254530.**ZOOBIRŽA**Dāvinām **KAĶĒNUS**. Tālr. 29579939.**PĒRK****AUTOMAŠINAS**. Tālr. 25669128.**TRAKTORUS, PIEKABES**, inventāru, vieglās **AUTOMAŠINAS**. Tālr. 26104984.Baltalkšņu **CIRSMAS**. Tālr. 27811870.Kautuve SIA Lāses AM Kurzemē, Vidzemē un Zemgalē pērk kautsvārā piena un gaļas šķirnes **LIELLOPUS, JAUNLOPUS** un **TEĻUS** par tirgus cenām. Ir piemaksas gaļas liellopiem. Labas cenas jaunlopiem. Visiem piemaksas par daudzumu, sākot no 5 gab. Iepērkam cūkas dzīvsvārā. Samaksa 7 dienu laikā. Transports bez maksas. Tālr. 29353243.Z/s **SMAIDAS** pērk **MĀJLOPUS**. Tālr. 29437251, 28393052, 63341221.**DAŽĀDI****KULDĪGAS AUTOSKOLA** aicina pieteikties 95. koda, kā arī A, B, BE, C, CE autovadītāju kursiem Kuldīgā. Sīkāka informācija pa tālr. 29182826, 29491388.Sertificēta **BŪVFIRMA** ar pieredzi veic dažādus būvdarbus, dokumentācijas noformēšanu. Tālr. 29705025.Sertificēts **MEŽA TAKSATORS, STIGOŠANA, DASTOŠANA**. Tālr. 28358514.Meklē **DĀRZNIEKU**, kas varētu palīdzēt dārza darbos Kuldīgā. Tālr. 26529084, Valdis Vītoliņš.**VAJADZĪGI**SIA *Altus Timber* (40203091998) meklē **ZĀGERUS** un **PALĪGUS**. Ar visu nepieciešamo darbam nodrošinām. Braucam pakal un no darba arī atvedam, nepieciešamības gadījumā nodrošinām ar dzīvesvietu. Korekta samaksa par padarīto darbu katru otro nedēļu. Samaksa zāģeriem no 4 līdz 6 eiro par kubu, palīgiem no 3 līdz 5 eiro par bāku. Tālr. 29780829.**LĪDZJŪTĪBAS***Saņem, labā Zemes māte,
Vienu sirmu māmuli,
Apsedz viņu silti, silti
Savām smilšu villainēm.*

/T.dz./

Visdziļākā līdzjūtība Sanitai Trukšānei ar ģimeni, māti mūžības ceļā pavadot. Aprūpes nama *Valtaīki* kolektīvs*Man nogura dvēselīte,
Šai saulē dzīvojojot.
Dod, Dieviņi, vieglu dusu
Baltā smilšu kalniņā.*

/T.dz./

Izsakām līdzjūtību Sarmītei Milinavičai ar ģimeni, meitu RIGONDU zaudējot. Rudbāržu pamatskolas bijušie klasesbiedri

*Latvijas saule,
Rokas uz krūtīm man saliec,
Es aiziešu projām,
Tu bērniem, mazbērniem, mazmazbērniem paliec!
Latvijas saule!*

/A. Skalbe./

Ar skumjām paziņojam, ka 80 gadu vecumā mūžībā aizgājusi mūsu mīļotā sieva, māmiņa, vecmāmiņa, vecvecmāmiņa
VELTA GAUSMANE.

Izvadīšana sestdien, 10. augustā, 16.00 no Meža kapliņas uz Meža kapiem. Ģimene

Es pateicos TEV, ka TU mani paklausīji un esi mans Glābējs.

/PS 118:21/

Skumjās paziņojam, ka 31. jūlijā mūžībā aizgāja mūsu mammīte, vecmāmiņa un draugs
AUSTRA IDA KLOKA

(13.05.1923.–31.07.2019).

Izvadīšana 10. augustā 13.00 no Skrudas ev. lut. baznīcas.

Piederģie

SIA "Cesu gaļas kombināts"
par augstām cenām iepērk
JAUNLOPUS un LIELLOPUS
26185703 • 25573447 • 29172343

VESELĪBAI

Bērniem acis jutīgākas

Lai acis aizsargātu no kaitīgā ultravioletā (UV) saules starojuma, svarīgi, lai saulesbrilles lietotu ne tikai pieaugušie, bet arī bērni.

ARĪ TAD, KAD NESPĪD

Latvijas platuma grādos saulesbrilles vajadzīgas arī mākoņainās dienās, jo mākoņi aiztur tikai ap 80% ultravioletā starojuma. Savukārt brilles ar pienācīgu filtru nobloķē 100%. Tumšs lēcu tonējums vēl nenozīmē to, ka ir pienācīga UV aizsardzība. Ja par saulesbrillēm nav pārliecības, vai tās aizsargā, to var noskaidrot kādā optikas salonā.

BĒRNIEM IEGĀDĀJAS MAZ

73% pieaugušo, kuri saulesbrilles valkā regulāri, 58% gadījumu tās iegādājas arī bērniem. Izplatīta tendence: ja bērns tās saplēš vai saskrāpē, vecāki nesteidz pirkt atkārtoti. Tā lietošanas laiks var izrādīties īss. Bērniem saulesbrilles ir tikpat svarīgas kā pieaugušajiem, jo pārmērīgs starojums kaitēs gan acīm, gan ādai.

LIELĀKS RISKS

Bērnu acis pret saules gaismu

ir vēl jutīgākas, jo viņu acs lēca ir dzidrāka un kaitīgais starojums vieglāk tiek tai cauri. Svarīgi zināt, ka bērniem ar zilām acīm bojājumu risks ir lielāks nekā bērniem ar brūnām acīm, tāpēc pirmajiem vajadzīga papildu aizsardzība, īpaši saulainās dienās, atpūšoties pie ūdeņiem. Jo vairāk acis saskārusās ar kaitīgajiem UV stariem, jo lielāks risks ar gadiem saslimt ar tādām saslimšanām kā katarakta vai makulas deģenerācija.

SPĒLĒJOTIES PAGALMĀ

Bērni arī pavada vairāk laika nekā pieaugušie, un uzņemtais UV starojums ir krietni lielāks. Līdz 18 gadiem cilvēks saņem vidēji pusi no visa UV staru daudzuma, ko tas uzņem dzīves laikā. Tāpēc bērnu un pusaudžu redzi aizsargāt ir fundamentāli svarīgi. Bērni ir jutīgāki pret UV staru bojājumu tīklenē. Gandrīz visas augstas enerģijas zilās gaismas (viedierīcēs) sasniedz tikliski gan bērniem, gan pieaugušajiem, jo acs radzene un lēca nespēj šos starus absorbēt. Tā tiek bojātas acs struktūras (tīklenes fotosensitīvās šūnas). Ja vecāki bērniem dod viedierīces, pirmais noteikums – jāievēro pauzes.

KO DARĪT, JA ATSAKĀS

Vecākiem jābūt par paraugu – pašiem saulesbrilles regulāri jāvalkā. Var brilles piemērit bērna mīļākajām mantām, iedrošinot,

ka tās labi izskatās. Var parādīt fotogrāfijas vai videoklipus, kuros redzami elki: pazīstami aktieri un mūziķi saulesbrillēs. Ja neizdodas bērnu pierunāt, vajadzīga cepure ar platāku maliņu jeb nadžiņu, lai spilgtos starus kaut nedaudz aizsegtu un mazinātu to, ka tie nokļūst acīs.

JA IR OPTISKĀS BRILLES

Šī problēma risināma, izgatojot optiskās saulesbrilles vai arī fotohromās lēcas, kas toni maina atkarībā no UV starojuma daudzuma. Telpās šīs lēcas būs caurspīdīgas, bet ārā ietonēsies. Ar speciālistu palīdzību var atrast pieeju teju jebkurai situācijai un vēlmei.

KO VĒL ŅEMT VĒRĀ

Svarīgi ir, lai brillēm ir 100% gan UVA, gan UVB staru aizsardzība. Citādi, valkājot tādas, kam šo aizsargfiltru nav, kaitējums acīm var izrādīties vēl lielāks nekā tad, ja saulesbrilles netiek lietotas vispār. Uzliekot tumšas brilles, acu zīlītes paplašinās, un, ja brillēm nav aizsardzības, UV starojums acs struktūrās nonāk vēl vairāk.

Ļoti svarīgi, lai bērnam brilles patiktu, tāpēc viņš jāiesaista krāsas izvēlē. Svarīgs arī materiāls: vēlamī mīksti, gumijoti ietvari, kas ir ērti, nespiež, nelūst, un polikarbonāta briļļu lēcas, kas mazajiem aktīvistiem neplīsīs un nesavainos acis.

W
SVEASKOG
BEZ MAKSAS ATTĪRA
NO KRŪMIEM
laukus un citas
aizaugušas platības.
PĒRK
zarus, cirsmu atlikumus,
šķeldojamo materiālu.
ĀTRA SAMAKSA.
25 622 293 (Āris)

Esi mūsdienīgs!
www.307.lv
Sludinājumus laikrakstā
Kurzemnieks
iesniedz ērti
no sava datora
307.lv

Draugam dzimšanas diena?
NEZINI, KO DĀVINĀT?
LABA IDEJA!
Kurzemnieka abonementa DĀVANU KARTE!
To var iegādāties laikraksta redakcijā 1905. gada iela 19, Kuldīgā.
Vairāk pa tālr. 63324881.

VĀRDADIENAS

No 5. līdz 11. augustam

- 5. Osvalds (531), Arvils (295)
- 6. Askolds (98), Aisma (70)
- 7. Alfrēds (727), Madars (669), Fredis (26)
- 8. Mudīte (1021), Vladislavs (7012), Vladislava (424)
- 9. Madara (5097), Geneveva (44), Genevefa (801)
- 10. Brencis (1), Audris (48), Inuta (76)
- 11. Olga (19 239), Zita (1010), Liega (68), Zigita (26)

Populārākie: Olga un Vladislavs.

Gaidīja Tomu, atnāca Madara

Madara Freiberga, pirmsskolas un sākumskolas skolotāja Kuldīgā:

– Vecāki vispār gaidīja dēliņu, kuru būtu saukuši par Tomu. Kad uzzināja dzimumu, tad Rīgas dzemdību nama pagalmā izšķīrstīja kalendāru un izlēma par labu Madarai, savukārt Toms piedzima pēc gada. Man vārds patīk – nekad neesmu domājusi, ka varētu būt cits. Mama un radi mani sauc par Madziņu – tas nesajūsmina, bet esmu jau samierinājusies. Pārsvārā gan tieku saukta par Madariņu. Zinu daudz Madaru savā vecumā, arī dažas jaunākas, bet jauniešiem šis vārds nav populārs.

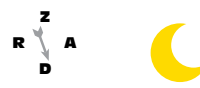

LAIKA ZIŅAS

ŠODIEN, 5. AUGUSTĀ

Dienas garums – 15 st. 58 min.
Saule lec 5.30, riet 21.28.

Naktī +9°...+10°

2-3 m/s

Dienā +15°...+19°

2-4 m/s

RĪT, 6. AUGUSTĀ

Dienas garums – 15 st. 54 min.
Saule lec 5.32, riet 21.26.

Naktī +10°...+11°

2-3 m/s

Dienā +14°...+21°

2-4 m/s

KONKURSS

TĒLOTĀJMĀKSLAS SPĒLE

210. kārta

Vācu ekspresionisma gleznotājs un grafiķis, Berlīnes Mākslas augstskolas profesors (1884–1976). Studēdams arhitektūru Drēzdenē, kopā ar citiem studentiem 1905. gadā dibinājis mākslinieku grupu *Die Brücke*. Tā izjukusi 1913. gadā. Pēc 1933. gada, kad pie varas nāca nacisti, šī mākslinieka darbi pasludināti par deģeneratīvo mākslu un izņemti no muzejiem.

Atbildes gaidām līdz 7. augusta 11.00: Tēlotājmākslas spēle, Kurzemnieks, 1905. gada ielā 19, Kuldīgā, LV-3301, vai e-pastā: redakcija@kurzemnieks.lv, vai redakcijas durvju pastkastītē.

209. kārtas atbilde: Ežēns Anrī Pols Gogēns. Pašportrets, 1893.

Pareizi atbildējuši: Daina Gerente, Indra Ābelīte, Vita Jurenovska, Ausma Kreidere, Guntis Obodņikovs, Ingars Neimanis, Mārcis Kalējs, Gunta Folkmane, Velta Višņevska.

Konkursu atbalsta veikals Pindzele.

JOKI

- Slimnīca. Pacients pamostas no telefona zvana.
- Labrīt, te jūsu ārsts.
- Labrīt, dakter, kā ar manām analizēm?
- Nu, neslēpšu, mēs jums atklājam sifilisu, difteriju, garo klepu, mēri, bakas, malāriju, cūciņu, dizentēriju un AIDS.
- Ārprāts! Tad dariet kaut ko!
- Neuztraucieties, viss notiek pēc plāna! No šīs dienas jums tiek noteikta pankūku diēta. Brokastīs – pankūkas, pusdienās – pankūkas, vakariņās – pankūkas.
- Vai tas palīdzēs?
- Nezinu, bet tas ir vienīgais, ko varam jums pastumt pa spraugu zem durvīm.

PLUDMALES VOLEJBOLS

Zēniem līderi – kuldīdznieki

Noskaidroti uzvarētāji arī Kuldīgas novada atklātajā čempionātā pludmales volejbolā U15 grupā, kurā zēniem par līderiem kļuva mājinieki – Fēlikss Cīrulis un Markuss

Graudelis. 2. vietu izcīnīja Ernests Puškundzis, Dāvids Tatarincevs (Rīga), 3. vietā ierindojās Adrians Kubiškins, Kristers Lazutkins (Skrunda).

Meitenēm šajā vecuma grupā uzvarēja Linda Kurtiša, Elīna Kurtiša (Tukums), 2. vietā Rēzija Bikava, Laura Šmīdenberga (Kuldīga), 3. vietā Ieva Valdmane, Liāra Ozoliņa (Liepāja).

ŠAHS

Gūst vērtīgu pieredzi

Liepājas *Baltic Youth Open* divos turnīros šahā bērniem un jauniešiem piedalījās un labu pieredzi guva arī 14 Kuldīgas novada sporta skolas audzēkņi.

Baltic Youth Open šaha turnīrā savā vecuma grupā godalgas izcīnīja Kuldīgas novada sporta skolas audzēkņi Ance Reiha, Paula Ruņģevica un Raivo Šteinbergs.

Abos turnīros kopā piedalījās 91 dalībnieks no Latvijas, Lietuvas, Baltkrievijas, Vācijas un Krievijas.

A turnīrā (2004.–2007. g. dzim.) labākais no kuldīdzniekiem bija Raivo Šteinbergs, kurš ar 4 punktiem septiņās partijās ierindojās 11. vietā visā turnīrā, bet 2004.–2005. g. dzim. grupā bija trešais. Ancei Reihai 3,5 punkti un 3. vieta jauniešiem 2006.–2007. g. dzim. grupā. Tikpat punktu izcīnīja arī Valērija Nikola Āboltaņa (viņai 4. vieta jauniešiem 2004.–2005. g. dzim. grupā) un Krišs Sproģis (piecās partijās).

B turnīrā (2008. g. dzim. un jaunāki) labākais rezultāts Matejam Pētersonam. Viņam 4 punkti un 20. vieta kopvērtējumā. Tikpat punktu izcīnīja arī Miķelis Kārlis Šteinbergs (22. vieta) un Benjamins Emanuēls Pupiņš (25. vieta). Paulai Ruņģevicai 3,5 punkti un 3. vieta meitenēm 2008.–2009. g. dzim. grupā.

Inta Jansone
Gunāra Gertnera arhīva foto

SEN

No Novočerkaskas

Nespējnieku namā nomira zemnieks K.S.Medvedkins 108 gadu vecumā. Viņam pakaļ palika tai pašā nespējnieku mājā 105 gadus veca sieva, kura apraud, pēc viņas domām, nelaikā mirušo vīru. Kādas dienas pirms nāves Medvedkins, kurš 10–15 gadus atpakaļ palicis aklšs, sāka no jauna redzēt un teica: „Dievs aicina mani pie sevis un atļauj vēl reiz paskatīties uz pasauli.”

Kuldīgas Vēstnesis pirms 110 gadiem